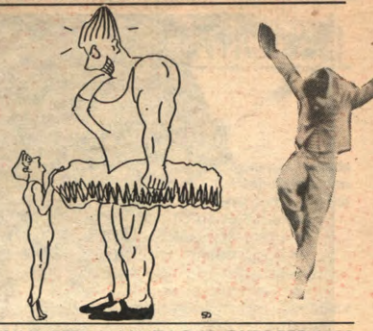

Veto

Wij weten dat het Klapstuk u al lang de keel uithangt, en soms wordt het zelfs onze kulturfreaks hier te veel als zij te horen krijgen dat zij nog maar eens een stukje moeten gaan beschrijven, of een koreograaf gaan vragen of hij antwoorden kan verzinnen die langer zijn dan twee zinnen. Geen van dat alles dus, pagina's 5 tot 8.

Belangrijk bericht voor wie zelden naar de les gaat: vanaf 1 januari 1990 beginnen de lessen om half negen stipt, ongeacht uw studierichting. Eens het lokaal betreden, bent u verplicht de hele dag les te volgen. Men voorziet in korte rekreatie om een luchtje te scheppen. Dit artikel is overbodig voor wie nooit naar de les gaat. Voor ons bijvoorbeeld: niets op pagina 3.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 16, 1989-1990, NUMMER 5, MAANDAG 23 OKTOBER 1989

Fakulteit Geneeskunde veroordeelt abortus. Het drijfzand van het grote gelijk

Deze week dinsdag begint in de Senaat het debat over één van de controversieelste onderwerpen van de laatste jaren: abortus. Zowat elke maatschappelijke groep die denkt dat hij een relevante inbreng kan hebben in de discussie, heeft in de laatste paar maanden met meer of minder vertoon zijn standpunt bekend gemaakt. Ook de fakulteit Geneeskunde van de KU Leuven heeft zich verleden week woensdag op een opmerkelijke manier in het debat gemengd. Via een advertentiekampagne in alle Belgische kranten neemt de fakulteit krachtig stelling tegen het wetsvoorstel van Lucienne Herman-Michielsens (PVV) en France Truffaut (PS), dat dinsdag in de Senaat behandeld wordt. Met dit initiatief vanuit Geneeskunde lijkt de hele controverse rond abortus een voorlopig hoogtepunt bereikt te hebben.

In het 'medisch standpunt' dat woensdag in advertentievorm in alle nederlandstalige en franstalige kranten verscheen, vindt de fakulteit Geneeskunde van onze universiteit er geen doekjes om. In welgeteld 24 lijntjes wordt het wetsvoorstel Herman-Michielsens - Truffaut (zie kadertje bij dit artikel) volledig in de grond geboord.

Doden

Volgens de tekst is dat voorstel erop gericht "abortus volledig te liberaliseren tijdens de eerste drie maanden van de zwangerschap." Voor de fakulteit is zo'n "verregaande permissiviteit" totaal onaanvaardbaar omdat "abortus in wezen niets anders is dan het doden van nieuw menselijk leven." Volgens Geneeskunde impliceert het voorstel dat geneesheren hun talenten nu ook mogen gebruiken "om iemand het leven te ontnemen. Dat is voor artsen met een christelijke of humanistische levensbeschouwing totaal onaanvaardbaar". De fakulteit besluit met een oproep aan de parlementsleden "die een menswaardige samenleving willen behouden" om het voorstel

met alle mogelijke wettelijke middelen tegen te werken.

Onze poging om op deze motie een reactie los te krijgen van de dekaan van Geneeskunde, Rik Casteels, liep op niets uit omdat professor Casteels momenteel in het buitenland verblijft. Bij professor Schotsmans, docent biomedische etiek en hoofdverantwoordelijke van het Centrum voor Biomedische Etiek, hadden we meer geluk.

Schotsmans: «De tekst komt vanuit de academische fractie van de fakulteit. Op een vergadering met 80 tot 100 aanwezigen is hij unaniem goedgekeurd. Je moet deze tekst zien als een reactief standpunt. Het is een principeverklaring tegen het voorstel. We proberen erin te definiëren wat de eerste taak van de arts is. Volgens ons is dat in alle omstandigheden de verdediging van het menselijk leven. Die bekommernis vinden wij niet meer terug in het voorstel van Michielsens-Truffaut. Dit is trouwens geen kompromis tussen verschillende strekkingen, zoals Michielsens beweert. Het is het doordrukken van één visie in de abortusproblematiek.»

Veto: De reactie vanuit Geneeskunde is wel bijzonder scherp en bovendien ongenueanceerd.

Schotsmans: «De laatste weken vertolken de media maar één standpunt meer, het pro-abortusstandpunt. Wij menen dat het nu tijd is dat ook de medici hun stem eens laten horen. Dat hebben we principieel gedaan, vandaar misschien dat het enigszins ongenueanceerd is. De tekst is zo scherp geformuleerd omdat wij niet kunnen toelaten dat een wet in ons land zal bepalen dat de ene burger over de andere beschikt. De deur staat dan onherroepelijk open voor verdere evolutie op dat gebied, bijvoorbeeld rond eutanاسie. Die discussie is al volop bezig in Nederland.»

Zwak

Veto: Betekent dat nu dat de fakulteit Geneeskunde zich kant tegen elke vorm van liberalisering van de abortuswetgeving?

Schotsmans: «Dat is niet gezegd. Ik denk dat die discussie binnen de fakulteit nu wel op gang zal komen. Maar dat is een ander debat, het debat ten gronde. Ik ben er wel van overtuigd dat heel wat academici nog altijd achter een tekst staan die wij in 1986 hebben uitgebracht vanuit het Centrum voor Biomedische Etiek. Daarin staat de bescherming van de zwakkere centraal, en dus ook van het ongeboren leven. Een restriktieve wetgeving garandeert het best een effectieve bescherming van het menselijk leven in wording.»

vervolg op p.4 >

Veto op de Open Algemene Vergadering Volgende keer wordt er gestemd

Maandagmorgen - net ná het afwerken van Veto 4 - vonden we een uitnodiging voor een Open Algemene Vergadering (OAV) in onze bus, die diezelfde vrijdag zou moeten doorgaan. Zo'n OAV is een uitzonderingsvergadering die Loko-problemen behandelt die verder gaan dan de werking van de afzonderlijke raden. Die 'de hele koepel' aanbelangen, als je wil. Het enige gespreksonderwerp van die OAV, zo zou blijken, was *Veto*. De initiatiefnemers voor die vergadering - dat kon u twee weken geleden reeds in dit blad lezen - waren Ekonomika, Wina, VRG, VTK, Apollon, Medika en Kanonika. Naar eigen zeggen hoopten zij op een "rustig, niet-emotioneel gesprek om enkele heersende problemen rond Veto uit te praten". Wat niet wil zeggen dat er geen verregaande maatregelen besproken werden.

De OAV kon op een vrij hoge belangstelling rekenen. Er waren 18 kringen aanwezig: Medika, Politika, Psychologische Kring, VTK, Ekonomika, Romania, Germania, Klio, Kanonika, Historia, Chemika, Wina, Merkatork, Farma, Eoos, Apollon, Landbouwkring en VRG. Omdat de kringen met meer dan duizend studenten recht hebben op twee stemmen kunnen we even goed stellen dat er '23 stemmen' aanwezig waren. Die stemmen zouden, op de aanduiding van een vergadervoorzitter na, helemaal niet nodig blijken. Het was immers niet de bedoeling dat er gestemd zou worden.

Men had zich voorgenomen om vrijdag op een rustige manier te discussiëren. De weken hierna zouden alle voorstellen op de kringpresidia besproken kunnen worden. De definitieve stem-OAV staat op 10 november geprogrammeerd.

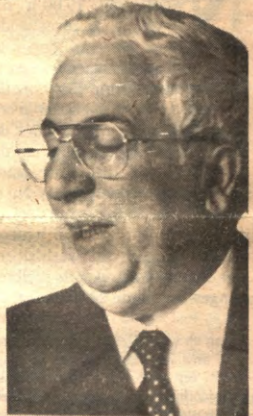
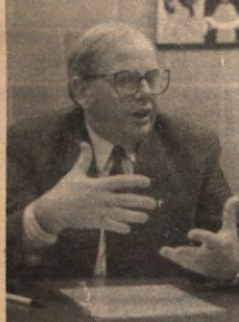
Gentleman

Politika was het met de gevolgde procedure om de OAV samen te roepen helemaal niet eens. In de statuten van Loko is de samenroeping en de bevoegdheid van de OAV immers precies bepaald: "op een OAV wordt aan de hand van kringstandpunten over een

bepaald probleem gediscussieerd". Politika houdt zijn Koördinatiecomitee steeds op vrijdagavond, en kon binnen de kring onmogelijk een rondvraag over het probleem houden. Om zo'n toestanden in het vervolg te vermijden spraken af - zonder het 'statutair' vast te leggen - om in de toekomst de uitnodigingen voor een OAV steeds twee weken vooraf rond te sturen, een soort van gentlemen's agreement.

De eerste twee agendapunten - de publicatie van de verslagen van de OAV in Veto en de verkiezing van de vierde student-beheerder van Alfaset cv - waren vrij technisch van aard. We behandelen ze daarom niet in dit artikel. Het stramen van vergaderen dat tijdens de bespreking van deze twee agendapunten gevolgd werd, zou de hele vergadering lang behouden blijven. Eerst lichtte Gert Van Assche, de preses van Medika, het voorstel van de zeven initiatiefnemers toe. Daarna gaf de redactie van Veto haar bedenkingen bij het nieuwe voorstel. De verdere discussie bestond uit een gedachtenwisseling tussen de Veto-redactie en de initiatiefnemers, met af en toe een tussenkomst van een andere

vervolg op p.11 >

ABORTUS - Vlak voordat deze week dinsdag in de Senaat de bespreking van het wetsvoorstel Herman-Michielsens - Truffaut aangevat wordt, heeft ook de fakulteit Geneeskunde van de KU Leuven het nuttig geoordeeld haar standpunt inzake abortus de wereld in te sturen. Dat gebeurde wel op een bijzonder onkonventionele manier. Via een advertentiekampagne in de kranten kon de modale Belg met de mening van de geneeskundepractici kennismaken. Hoe de beleidsmakers erover denken leest u deze week in Veto. Met in de hoofdrol (ter linkerzijde): Herman-Michielsens, Schotsmans en Mas-schelein. Ter rechterzijde: ons Lo-wieske, Maertens en Dannaels. (Foto Hendrik Delagrang, Koen Hendrickx, Marie-Christine Rondou)

24 Urenloop: de Helden van de Kring wordt een feestelijk maal bereid.

24 Urenloop naar duizend rondjes

En wat als het niet regent?

Nu, dinsdag en woensdag, wordt van 19.00 u tot 19.00 uur de zeventiende 24 Urenloop, één van de grote eindejaarsklassiekers van Sportraad, gelopen. Vorig jaar was de 24 Uren de laatste klassieker in het rijtje, dat naast de Maraton ook de Grote Prijs Gasthuisberg en de Kwistax bevat (het Lisst vindt altijd in het voorjaar plaats). Nu is het de eerste. Bij Sportraad denken ze ongetwijfeld dat die vroege datum de regen zal weghouden. Die is immers al vaker de spelbreker geweest bij de 24 Uren.

Regen en wind. Het Sportkot is na een paar uren herschepen in een zompige weide, een piste van opspattend slijk. Bevorderlijk voor de opkomst (en meteen de sfeer) is zoets niet. Op sportief vlak is de 24 Uren echter elk jaar een succes. Het mag dan al nat en windiger zijn, laat dat u er niet van weerhouden naar het Sportkot af te zakken. Aan de stand van Germania kunt u immers pannekoeken vreten, en het VRG zal voor wafels, chocomelk en warme wijn zorgen. Om maar een paar voorbeelden te geven natuurlijk, want elke kring die van de partij is, doet wel wat voor de inwendige mens die lijdt en niets anders meer voor ogen heeft dan het Einde: 19.00 u.

Indi

Tot nu toe kunnen de organisatoren op een flinke deelname vanwege de studenten rekenen. Er zijn 30 ploegen ingeschreven. Dat zijn er weliswaar drie minder dan vorig jaar, toen men het rekord van de 33 haalde, maar niet getreurd: die ploegen vertegenwoordigen een 25-tal kringen, en nog een paar andere organisaties.

Tot vorig jaar behoorde het Seniorenkonvent tot die ploegen. Bij de evaluatie van de 24 Uren werd echter beslist hen uit te sluiten, onder andere omdat ze het verbod op de alcoholverkoop overtraden. Erg veel hadden ze toch niet om handen: de meeste studenten lopen voor hun eigen kring. Dat is ook een probleem voor Arsen Zonder Grenzen, dit jaar wel weer van de partij. Wie bij hen een rondje voor het goede doel wil lopen, moet er voor betalen. Breng genoeg geld mee.

Ook de ingenieurs doen aan liefdadigheid. Zij hebben dit jaar twee ploegen. Hun traditionele VTK-ploeg houdt het vaandel van de kring hoog, de ploeg rond de Indische dokter Sujit loopt geld bij mekaar. Dokter Sujit komt uit de omgeving van Moeder Teresa. Enkele

ingenieursstudenten ontmoeten hem in Calcutta. Sujit wil in zijn land een ziekenhuis opstarten, en VTK gaat hem daar een handje bij helpen door middel van een sponsorloop. Dat heeft wel wat konsekwenties voor het VTK. Als er heel veel ingenieurs voor Sujit gaan lopen, verspeelt de VTK-ploeg haar kans op de grootst aantal rondjes, en dus op de eindoverwinning. Het VTK hoopt dat mensen die een rondje voor Sujit gelopen hebben, ook nog iets voor hun kring zelf willen presteren. Of VTK daarmee de 906 rondjes van vorig jaar kan halen, is zeer de vraag.

160

Twee jaar geleden kenden de ingenieurs hun hoogtepunt op de 24 Uren. Met 941 rondjes vestigden ze een absoluut rekord. In hun euforie beloofden ze toen, dat ze tegen 1992 maar liefst *duizend* rondjes zouden lopen. Daarvoor moet het VTK gemiddeld om de 1'26" een streepje op het scorebord krijgen.

Hun succes van toen had echter veel te maken met het achter de hand houden van een 'A-Team', een ploeg frisse, getrainde lopers die tijdens de zwakkere uren moest inspringen. Die methode werd over het algemeen als niet erg sportief bevonden. VTK heeft ze dan ook niet herhaald in 1988, en zal ze ook dit jaar niet gebruiken. "We lopen gewoon om te winnen," zei de sportverantwoordelijke ons.

Apolloon, de kring van de sportkoters, liep vroeger ook altijd om te winnen. Tegenwoordig kunnen ze echter niet meer op tegen VTK en Industria, twee kringen die enorm veel potentiële lopers hebben, die bovendien voor het grootste deel jongens zijn. Apolloon heeft nogal wat meisjes, en die lopen nog altijd iets minder snel. Vorig jaar liep Tom Willaert, de snelste 24 Urenjongen, een rondje in 1'09.88". Ophelia Glorieux, luipaardmeisje, deed daar 1'32.3" over.

Elk jaar worden er rekords verpulverd. Bart Cuyper liep vorig jaar 156 rondjes. Zijn voorganger Steven De Griek had in 1987 'slechts' 136 streepjes achter zijn naam. Krijgen we woensdag een superman die de 160 haalt?

Stal

Industria was vorig jaar tweede. Het verschil met VTK bedroeg 12 rondjes. Zullen zij VTK van de troon stoten? Of moeten we iets verwachten uit de hoek van Ekonomika, vorig jaar vijfde? Naar wij konden vernemen, zouden ze een en ander van plan zijn, onder andere om de zestigste verjaardag van de kring wat meer luister bij te zetten. VRG eindigde net voor Ekonomika, maar traditiegetrouw gaan de rechtsstudenten ook dit

jaar *niet* proberen de besten te zijn. Ze lopen gewoon voor de lol.

Niet alle kringen staan bekend om hun sportieve prestaties. Industria en de Architecten wedijverden in 1988 om de mooiste stand. Ze hadden allebei een biërbakkenkonstruktie, respectievelijk een piramide en een kasteel. De piramide kaapte de prijs voor de origineelste stand weg. Dit jaar gaat Landbouwkring iets met strobalen doen. Een stal voor de paarden? VTK beweegt zich helemaal in Oosterse sferen met een Indische poort, een toren die over de loopbaan gaat, daarmee aansluitend bij het Sujit-project.

Broek

Op de 24 Uren vallen heel wat prijzen te rapen. De zogenaamde 'nevenklassementen' voorzien naast snelheids- en afstandsrekords in: het meest en het minst kledingstukken, de best verklede, de mooiste aflossingsstok, de snelste achteruitloper, de zatste, de ziekste, de domste loper en ga zo maar door.

Stuntjes zijn er ook altijd wel te beleven. Jan De Vuyst (Directeur Studentenvoorzieningen) liep vorig jaar een rondje in korte broek. De geruchten gaan dat hij het dit jaar zonder doet.

Johan Reyniers

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejahr en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Ballon

Vorige donderdag was ik in de Grote Aula voor de universitaire konferentie van prof. De Dijn en deze week las ik gebeuid uw interview in Veto (De filosoof is een mislukte literator, Veto, 16 oktober 1989).

Als ik het goed begrepen heb zijn er twee soorten kennis; de ene een strikt wetenschappelijke, en de zoektocht hiernaar mag, vanuit wetenschappelijk oogpunt, niet tegengehouden worden door menselijke taboes. De andere soort kennis zou dienstig zijn in de intermenselijke sfeer. De twee soorten zouden niet moeten vermengd worden; wetenschappelijk bezig zijn met relaties en betekenissen tussen man en vrouw zouden een gewoon leven niet meer mogelijk maken.

Mijn dagdagelijks gezond verstand zegt dat er hier iets niet klopt. Ofwel wordt de spiraal van nieuwe kennis, nieuwe toepassingen, nieuwe mogelijkheden tot onderzoek toegepast ook op de intermenselijke sfeer, ook op de man-vrouw relaties. Ofwel kan men zich terecht vragen stellen over wat er gebeurt in een relatie, als slechts één van de partners de sleutel tot kennis heeft en er naar willekeur over beschikt. Uiteindelijk zal de zwakste partner in elke relatie in de kou komen te staan. Onderzoek naar de oorzaken van het zwak staan is geen overbodige luxe. Ter illustratie wil ik u de vragen voorleggen van een gewone vrouw aan de heren oprichters van het beeld 'ode aan de vriendschap', de opstijgende luchtballoon hier te Leuven. Ik meen dat in deze periode van denataliteit en verschuiving van de armoedebevolking naar jonge gescheiden moeders, deze vragen zeer actueel zijn. 'Geachte Heren, toen ik van het project 'ode aan de vriendschap' hoorde en de mand, zonder inzittenden, er reeds stond, was ik één van de meest fervente supporters. Groot was mijn ontgoocheling toen ik naderhand het voltooide beeld zag. Ik zocht vergeefs naar een vrouw en een kind in de beeldengroep. Is vriendschap dan een mannenzaak? Als geen geboren Leuvenaar ben ik niet op de hoogte van de

tradities. Ik wil de mannenverenigingen en de andere belangrijke mannen die samenwerkten om het beeld te financieren niet voor het hoofd stoten. Ik heb respect voor wat ze doen. Voor mij heeft echter een opgericht beeld in een gemeenschap eeuwigheidswaarde en is het een symbool voor wat op dat ogenblik in die gemeenschap leeft.

Als vrouw en moeder doet het mij pijn dat een symbool van vriendschap uitsluitend uitgebeeld wordt door het mannelijk (volwassen) deel van de bevolking. Deze symbolische mannen verwijzen naar elke man in de maatschappij, en elke man heeft minstens een moeder gehad, en misschien ook een zuster, echtgenote, dochter, vriendin. Een man gaat gewoonlijk niet alleen door het leven. Rond hem heeft hij zorgende, opvoedende, liefhebbende vrouwen gehad die hem geholpen hebben zijn plaats in de maatschappij te vinden en te houden, en zonder wie het hem misschien nooit gelukt was. Een vrouw heeft haar aandeel in de strijd in het leven.

Magda Brasseur

Kolofon

Veto

's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 16
nr. 5
23 oktober 1989

Ver. uitg. **Walter Pauli,**
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofredaktie: **Johan Reyniers**
Redaktiesekretaris: **Walter Pauli**
Redaktie:
Erik Paredis, Jan Van der Linden
Doka:
Geert Borger, Hendrik Delagrang, Koen Hendrickx, Wilfried Poelmans, Marie-Christine Rondou
Tekeningen:
Gunther Lamote, Nix Lay-out en vormgeving: Donnatienne Brasseur, Monique Claes, Koen Hendrickx, Luc Janssens, Marsel Lauwers, Walter Pauli, Erik Paredis, Johan Reyniers, Jan Van der Linden, Claudia Van de Velde
Medewerkers:
Sigrid Bousset, Luc Christiaensen, Lut De Boel, Stefaan Deckmyn, Paul Demets, Koen Elst, Koen Hendrickx, Luc Janssens, Patrick Jordens, Benoit Lannoo, Hilde Lenie, Marij Preenel, Tine Van Heesvelde, Claudia Van de Velde
Eindredaktie:
Erik Paredis

KB-JONGERENSERVICE

Het toffe aan een KB-rekening is dat je waardevolle KORTINGSKAARTEN op zak kan steken. Daarvan zijn er twee GRATIS en de derde heb je voor een VOORDELIG PRIJSJE. De moeite waard dus om een KB-kantoor binnen te stappen. Nu doen.

Beter met de bank van hier.

Zetwerk
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij
Rotatyp Brussel (8000 eksemplaren)
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 600,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-7
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 uur op het redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Herindeling van jaar- en lesrooster

Opening akademiejaar op 15 september?

Het lesrooster van een universiteitsstudent is meestal weinig coherent. Je begint nu eens voor het krieken van de dag, dan weer heb je les tot 's avonds laat. Tussen twee lessen in moeten soms honderden studenten zich tien minuten verplaatsen. Op onhandige momenten heb je een springuurtje, en 's middags niet eens de tijd om je door de Alma-files heen te worstelen. Een recente nota van rektor Dillemans wil daar een mouw aan passen. Maar die nota gaat nog verder. Wat dacht je van een begin van het akademiejaar medio september, van een indeling van het jaar in vier modules, van het einde van het eerste semester vóór kerstmis en van proefexamens net na de kerstvakantie? Allemaal grondige hervormingen, met hier en daar wel een addertje onder het gras.

Parallel met de herziening van het onderwijsaanbod, het zogenaamde plan Dillemans, werkt de academische overheid ook al een tijdje aan een herinrichting van het akademiejaar en van het lessenrooster. Zo werd aan de eerste concrete hervormingsvoorstellen in februari reeds een nota toegevoegd waarin onder meer gesproken werd over lessen van anderhalf uur en vaste beginuren. Probleem was evenwel dat in die nota ook een rechtlijnige reductie met zowat 25% van het aantal lessen werd voorgesteld. Zij werd door de Akademische Raad dan ook niet goedgekeurd. Toch werd de idee van een meer gestroomlijnde organisatie van het uurrooster niet in de kast gestopt. Op de agenda van de Akademische Raad van vorige week maandag stond een nieuw voorstel.

In het voorstel kunnen we drie niveaus onderscheiden. Enerzijds is er de indeling van de werkwake van profiten en studenten. Het is de bedoeling dat er aan de student maximaal tweemaal twee uur les in de voormiddag en tweemaal twee uur les in de namiddag gegeven wordt. Op éénzelfde kampus zouden er dan twee uurroosters in voege zijn. Een eerste groep begint om 8.30 u, en stopt dus ten laatste om 12.30 u, de andere krijgt zijn beide kolleges tussen 9.00 u en 13.00 u. Voor elke groep zou anderhalf uur middagonderbreking voorzien worden. Voor de eerste eindigt de dag dus ten laatste om 18.00 u, voor de tweede om 18.30 u.

Zo'n rationalisatie kan de student zeker ten goede komen. Studiedruk heeft immers niet alleen te maken met wat er aan stof gezien wordt en met de wijze waarop die stof gegeven wordt, maar ook - en dat wordt vaak vergeten - met de organisatie van het geven van die stof. Er moet niet alleen gezocht naar een methode om die zogenaamde 'verborgen' studielast te meten. Het is ook goed tegelijkertijd te werken aan een beperking van dit dwaas tijdsverlies.

Een dergelijke dagindeling in blokken houdt meteen ook in dat elk kollege uit twee uur les zou bestaan, met een verplichte onderbreking van 10 minuten. Nu is er lang geen duidelijkheid over wat precies een ideale lesduur is. Wellicht zijn er pedagogisch-wetenschappelijke argumenten in verband met het

GEZOCHT

Van zondag 19 tot woensdag 22 november gaat in Leuven het derde Mosaïk-kongres door, georganiseerd door Loko en studenten uit Louvain-la-Neuve.

Het kan misschien een langverwachte gelegenheid worden: je kan twee jaar vóór '92 reeds de Europese sfeer snuiven door enkele Europeërs voor 3 nachten onderdak te verlenen. Wij zoeken gastgevers die op een 'sociaal' tot zitten, waar men van zondagavond 19/11 tot woensdagmorgen 22/11 plaats kan vrijmaken voor twee studenten. De moedertal van je gasten is Portugees, Deens of Engels. Je kan met hen in ieder geval converseren in het Engels.

Geïnteresseerd? Spring eens binnen in de 's Meiersstraat 5 bij Kringraad (rd 14u aub.). Men kan je daar overlopen met de nodige praktische informatie.

koncentratievermogen van de studenten aan te geven, maar niemand blijkt over dergelijke wetenschappelijke onderzoekresultaten te beschikken.

De verplichte onderbreking van 10 minuten is van cruciaal belang. Het is inderdaad niet slecht dat de docent die pauze kan inschakelen wanneer het in zijn betoog het best past. Maar het mag niet de bedoeling zijn dat onder die pauze het te laat komen van de docent of het stoppen na anderhalf uur begrepen wordt. Dergelijke discipline en eerbiedigheid vanwege de docenten is zeker een *conditio sine qua non* voor de uitvoering van zo'n project. Zo wil de academische overheid bijvoorbeeld ook bepalen dat slechts in allerlaatste instantie op zaterdag gedoceerd wordt. Maar wie bepaalt welke die 'allerlaatste instantie' is en wie kan dat controleren?

Rest de vraag hoe strak het vereenvoudigde dagschema gevolgd moet worden. Het is best denkbaar dat één of andere laboratoriumproef niet echt op twee uur te doen is. Op de kampus van de toegepaste wetenschappen werkt men in de namiddag al met een spulur. Als je bijvoorbeeld 17.00 u als spulur afmeent, wil dit zeggen dat de twee cursussen in de namiddag wel degelijk op elkaar aansluiten, maar dat de eerste indien nodig twee en een half uur voor dat spulur (dus om 14.30 u) kan beginnen, en de tweede bijvoorbeeld na anderhalf uur (in het voorbeeld dus om 18.30 u) afgesloten kan worden. Dergelijke soepelheid lijkt alvast ook de wens van de Akademische Raad te zijn. Of zoals de algemeen beheerder Karel Tavernier het uitdrukte: "Je mag zo'n systeem niet bureaucratisch uitvoeren".

Het tweede nivo van het voorstel is dat van de verdeling van het akademiejaar in modules. De twee semesters zouden beide uit twee modules van zeven weken bestaan. Een cursus zou dan bijvoorbeeld niet langer verspreid moeten zijn over een hele semester, maar ook op één enkele module geprogrammeerd kunnen worden. Het is nogal duidelijk dat deze ingreep vooral in het kader van het Erasmusproject gebeurt. De universitaire programmatiek moet blijkbaar plots gegoten worden in een keurslijf dat van buitenaf opgedrongen wordt.

De vraag is evenwel of zo'n hervorming onderwijskundig altijd te verantwoorden is. Ofschoolen voor bepaalde vakken misschien interessant kan zijn om de stof in een kort tijdsbestek en dus erg intensief te behandelen, is voor andere vakdomeinen een bezinkingstijd zeker noodzakelijk. Een taalkamp bijvoorbeeld kan toch niet op zeven weken afgespeld worden. En ook filosofische kennis wordt niet in spoedprocedure bijgebracht.

Die verdeling van het akademiejaar in modules staat natuurlijk in nauw verband met het derde nivo van het voorstel: dat van de herinrichting van het akademiejaar. Al een tijdje stelt men zich de vraag of een akademiejaar wel begin oktober geopend moet worden. Rektor Dillemans stelt nu voor het jaar rond 15 september te starten. Dat betekent meteen dat het eerste semester net voor kerstmis afgesloten wordt. Het tweede semester zou dan lopen tot 30 april, en ergens vóór die datum zouden er twee weken voor de paasvakantie uitgetrokken worden. De eerste zit loopt van half mei tot ten laatste eind juni, en de tweede zit van half augustus tot half september.

Het grote gevaar van zo'n herindeling is dat het de eerste stap voor het invoeren van een semesterexamensysteem kan zijn. Als het eerste semester weldegelijk voor de kerstvakantie is afgesloten, is de verleiding groot het ook met examens af te ronden. Zo'n tussentijdse examens na werken de studiedruk en de encyclopedische kennis in feite in de hand. De universitaire kennis wordt opgedeld in kleinere en onderscheiden entiteiten, waardoor de student het overzicht over het geheel van de stof verliest. De

detailkennis die hij op zo'n tussentijdse examens kan etaleren, beïnvloedt trouwens erg snel de veristen van de professoren. Een vicieuze cirkel, waarbij de studiebelasting onvermijdelijk exponentieel toeneemt. En zo iets valt helemaal niet te rijmen met de geest van het plan-Dillemans.

In dat nieuwe systeem vallen de proefexamens dus precies na de kerstvakantie. En ook dat is bijzonder gevaarlijk. De subsidiëring van studenten (zowel binnen als buiten de universiteit) wordt door de overheid namelijk berekend op basis van de inschrijvingscijfers op 15 januari. Met de verschuiving van de proefexamens naar begin januari, wordt het dus mogelijk uit de beperkte resultaten van de partiële voorbarige conclusies te trekken. Men kan namelijk die studenten waarvan men om één of andere reden meent dat ze geen kans meer hebben om aan de universiteit te slagen, nog voor 15 januari naar het Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit (Hobu) doen afvoelen.

Zo'n idee is natuurlijk volledig in tegenspraak met de politiek in verband met de proefexamens die de Akademische Raad vorig jaar op aandringen van de studenten heeft goedgekeurd. Kunnen proefexamens namelijk iets anders zijn dan proefexamens? Is het niet de bedoeling dat de student uit zijn zwakke prestaties op de partiële test hoe hij dezelfde blunders op het einde van het akademiejaar kan vermijden?

Bij de bespreking van het project op de Akademische Raad maandag jongstleden heeft de rektor de studentvertegenwoordigers andermaal bezworen dat het niet de bedoeling is naar een min of meer gedwongen selectie aan de hand van de resultaten van de proefexamens toe te werken. En met evenwel aandrang wees hij erop dat er ook niet meteen aan een semesterexamensysteem gedacht wordt. Niet meteen, want Dillemans gaf tussendoor toe dat een vroegere versie van zijn nota wel voorzigtig in de mogelijkheid tot het organiseren van tussentijdse examens. Een slippertje dat de rektor wijselijk zelf gecensureerd heeft.

Toch is de herindeling van het akademiejaar door de Akademische Raad nog helemaal niet goedgekeurd. Er waren ook dekenen die een akademiejaar dat op 15 september begint nog niet zagen zitten. Dat betekent zeker niet dat het idee definitief zo zijn afgevoerd. Alleen is er nu wat tijd om over dat ingrijpende hervormingsplan in bredere kring van gedachten te wisselen.

Luc Christiaens
Benoît Lanno

REDAKTIONEEL

Abortus

De Faculteit Geneeskunde heeft de academische sereniteit doorbroken en koos vorige week voor het grote publiek: een krantenadvertentie waarin ze met 'een medisch standpunt' abortus verwerpen. Strikt 'medische' argumenten zijn echter niet te lezen. Het abortusdebat is immers geen louter wetenschappelijke of medische kwestie. Ook in de advertentie wordt alleen een moreel argument gebruikt: dokters mogen leven niet vernietigen. Dit standpunt past helemaal in de katholieke opvatting over abortus: abortus is een deontologisch vraagstuk, een kwestie van etiket. Als een belangrijk deel van de katholieke gemeenschap abortus verworpt, is dat een praktische interpretatie van de leer dat "het leven heilig is". Om dit standpunt te bepalen hadden de katholieke moraalfilosofen geen hulp nodig van de wetenschap. Ook vandaag speelt die wetenschap hierin een ondergeschikte rol.

De KUL-geneesheren doen dan ook bewust aan een begripsverwarring in eigen voordeel. Hun titel van dokter en hun prestige als gerenomeerde professoren worden gebruikt als een nauwelijks verholven gezagsargument. Die diploma's doen echter niets ter zake. Over de medische aspecten van abortus bestaat immers iedere discussie. Ongeveer iedereen aanvaardt dat een embryo een primaire vorm van menselijk leven is. De vraag is alleen: moet iedere vorm van menselijk leven steeds absoluut beschermd worden, of zijn er eventueel 'verschoninggronden', die dan ook uit het Strafwetboek mogen?

Hierin bestaat bij het conservatieve katholieke deel een merkwaardig dualisme. Dikwijls stellen zij zich niet op als principieel verdedigers van het leven. Zo zijn zij vaak voorstanders van de doodstraf, of stemden zij in met de plaatsing van kernraketten in België. Ook zij erkennen dus redenen om aan 'het leven' te raken: hun etische argument is niet absoluut.

De compromissloosheid waarmee deze hoop tegen abortus ageert, duidt er dan ook op dat men geen politieke nederlaag wil lijden. De advertentie van de Faculteit Geneeskunde is niet meer dan een element in deze strategie. De professoren Geneeskunde gaan daarom over tot een daad die politiek wel nuttig kan zijn, maar tegelijk onwetenschappelijk is: zij vertrekken van een stelling (het wetsvoorstel is slecht), die zij zo ongenueerd brengen dat hun advertentie gewoon *fruit wordt*. Men verspreidt onware informatie rond het wetsvoorstel, verdedigt zichzelf met één argument, maar verzijft enkele sociologische en sociale aspecten: er gebeuren in België jaarlijks duizenden illegale abortussen; er bestaat op dit punt een klasse-geneeskunde - de rijkeren wijken uit naar Nederland of een dure prive-kliniek, de armen worden verplicht tot medisch onverantwoord abortus of brengen toch een kind ter wereld -; in landen met 'geliberaliseerde' wetgeving stagneert of daalt het aantal abortussen.

De advertentie van vorige week lijkt ons dan ook een instelling als de Katholieke Universiteit van Leuven onwaardig. Als de Faculteit Geneeskunde een hoogstaand wetenschappelijk discours rond abortus op gang had willen brengen, dan moest ze op zijn minst volledige en juiste informatie gegeven hebben. Een 'katholieke' faculteit zou bovendien moeten zorgen dat haar standpunt een 'maatschappelijk surplus' heeft, door bij te dragen tot een oplossing voor de bestaande sociale onrechtvaardigheid. De advertentie van vorige week voldoet aan geen van beide voorwaarden.

VREDESAKTIE À LA CARTE

Ondanks het feit dat de raketten uit Florence weg zijn, is de bewapeningsproblematiek nog steeds aktueel. De vredesorganisaties zijn dus niet op non-aktief gesteld. Zo is bijvoorbeeld de Internationale van Oorlogstegenstanders aktiever dan ooit: van 30 oktober tot 3 november organiseert het IOT een 'Vredesweek à la carte'. IOT draagt de naam een pluralistische en onafhankelijke vredesorganisatie te zijn, maar beroept zichzelf wel op 'een radikaal en aktief anti-militarisme'. Het streven naar vrede, beweert IOT, is het streven naar een verhouding tussen individuen, groeperingen, staten en systemen waarin conflicten zonder geweld geregeld worden.

Voor IOT betekent dit dat de organisatie werkt aan aktie, vormings- en studie-initiatieven die zich zowel richten op het mikronivo (geweldloze opvoeding, konflikttheorie) als op het makronivo (omschakeling van de wapenindustrie, sociale verdediging, internationale politiek). Zo was IOT bijvoorbeeld een belangrijke initiatiefnemer bij de oprichting van het VAKA en stond het borg voor een aktieve ondersteuning van de Florenna. Tegelijkertijd vond en vindt IOT dat er veel aandacht moet geschonken worden aan geweld en agressie in ons eigen leefwereld.

Het gamma dat de Vredesweek brengt, is vrij uitgebreid. Van maandag tot vrijdag worden er dagelijks drie

'sessies' over de meest uiteenlopende onderwerpen aangeboden. De idee achter 'Vredesactie à la carte' is zoveel mogelijk mensen van vrede mogelijk onderwerpen rond vrede en geweldloosheid te laten proeven. De thema's beantwoorden ongeveer aan de huidige klemtonen die binnen IOT gelegd worden. Mensen aanzetten om te weigeren met de militaire mallemolens mee te draaien is zo'n aandachtspunt. Gewoonlijk neemt de zusterorganisatie BDJ (Burgerdienst voor de Jeugd) dit deel voor haar rekening. Militaire dienstweigering kan echter op nogal

verschillende manieren ingevuld worden, hoewel meestal wel voor burgerdienst wordt gekozen. De problematiek is ook aktueel: de wet van 19 mei 1989 zorgde voor een versoepelde aanvraagprocedure en een verkorte 'dienstplicht' enerzijds. Anderzijds blijft echter ook de dreiging van wat gemeenzaam de 'Toback-taks' wordt genoemd. Die maatregel zou inhouden dat elke organisatie die een gewetensbezuurde tewerkstelt, per maand 3000 frank betaalt als een soort 'deelname in de onkosten'.

De Vredesweek gaat echter veel ruimer dan de burgerdienstproblematiek: er wordt zowel op mikro- als op makronivo gewerkt. Zo geeft Pat Patfoort, auteur van het recent verschenen boek 'Bouwen aan geweldloosheid', een sessie over geweldloze werbaarheid en vredesopvoeding. Verder behandelt de Vredesweek ook de problematiek van de alternatieven voor de huidige democratische besluitvorming: sokiokratie of niet? En het IOT gaat zelfs de toer van de internationale politiek op: er zijn uitsluitingen door China en Tsjechoeslavlje door mensen die het allemaal van nabij meegemaakt hebben. Maar het kan ook ludieker: onder de titel 'Vrede, strijd en geweld in het lied' brengt het geëngageerde koor *Het Paspoort* meer en minder strijdbare teksten en muziek uit de meest uiteenlopende culturen en talen. Niet te missen.

Proffen aborteren

← vervolg van p.1

Veto: *Er doen nogal wat geruchten de ronde, onder andere onder geneeskundestudenten, dat er in de Universitaire Ziekenhuizen toch abortussen uitgevoerd worden.*

Schotsmans: «Dat weet ik niet. Daarop kan ik niet antwoorden.»

Ook Monseigneur Maertens - Rector van de Kulak en al verschillende keren vertegenwoordiger voor Leuven tijdens discussies op het Vaticaan over biomedische problemen - spreekt zich in dezelfde zin uit over het standpunt van de fakulteit Geneeskunde.

Maertens: «Dat de fakulteit Geneeskunde zich in het abortusdebat mengt, is zeer terecht. Ik ga volledig akkoord met de inhoud van de tekst die in de kranten is verschenen. Het is eenvoudig een positieve bepaling ten opzichte van het liberaliserende voorstel. In de tekst wordt trouwens niet alleen een beroep gedaan op kristelijke, maar ook op humanistische waarden. En als je het hebt over ongenueanceerdheid: ook de motie van de vrijzinnigen die vrijdags in De Morgen verschenen is, is ongenueanceerd. Maar ook dat is natuurlijk een positieve bepaling.»

Engeltjes

Het initiatief van de fakulteit Geneeskunde van de KU Leuven is inderdaad niet onopgemerkt voorbijgegaan. De RUG-professoren Vermeersch en Van den Eenden reageerden donderdag al in een brochure die naar alle senatoren gestuurd wordt. Volgens hen is het standpunt van de Leuvense medici gesteund op verkeerde wetenschappelijke inzichten: «De zogenaamde persoonsthesis - de absolute beschermwaardigheid van het menselijk leven vanaf de bevruchting - strookt niet met de spontane intuïties en de wetenschappelijke inzichten over voortplanting.»

Vrijdag reageerde de vzw Unie Vrijzinnige Verenigingen eveneens in een advertentie tegen de Geneeskunde-professoren die «zich aanmatigen hun ongenueanceerde houding te adverteren.» Volgens hen moedigt het voorstel Herman-Michiëlsens - Truffaut abortus niet aan, maar levert het vrouwen niet langer over «aan de illegaliteit van engeltjesmakers en abortustoesisme.»

Die hele mediaslag illustreert mooi hoe het abortusdebat verzand is in een geëmotioneerde en sloganske bedoeining. Eigenlijk is de abortusdiskussie in de loop van de jaren nooit ver van die sfeer af geweest. Al een twintigtal jaren worden er pogingen gedaan - en voorstellen ingediend - om de abortuswetgeving te liberaliseren. Dat is nooit gelukt omdat vooral de CVP zich al die jaren

hardnekkig is blijven verzetten tegen elke vorm van versoepeling. Het gevolg is dat België, samen met Ierland, het enige van de ons omringende landen is dat zijn wetgeving nog niet heeft hervormd. In Nederland bijvoorbeeld gebeurde die hervorming met de medewerking van het CDA. In België is tot nader order iedereen strafbaar «die door spijzen, dranken, artsenijen of enig ander middel vruchtafrijving veroorzaakt.» Dat zinnetje dateert al van 1867.

Dans

Herman-Michiëlsens en Truffaut willen daar dus nu iets aan veranderen. Hun voorstellen zouden een oplossing moeten bieden voor de naar schatting 15.000 tot 20.000 Belgische vrouwen per jaar die een abortus wensen. Van dat getal zouden ongeveer 5000 Vlaamse vrouwen voor een ingreep naar Nederland trekken. Dat abortus-toerisme blijft zeker ongestraft. In dat verband wordt wel eens gesproken van «klassejustitie»: wie rijk genoeg is om naar het buitenland te trekken, kan de dans ontspringen.

Of er voor die grote groep vrouwen nu een wettelijke regeling komt, staat echter nog lang niet vast. Het voorstel Herman-Michiëlsens-Truffaut is wel al goedgekeurd in de verenigde senaatscommissies van Volksgezondheid en Justitie. Het zal praktisch zeker ook door de eigenlijke Senaat komen. Dat dan wel dankzij een wisselmeerderheid van socialist, liberalen, groenen en FDF. Maar hoe het dan verder moet, is onduidelijk.

Dat zal weer eens afhangen van de kristendemokraten.

Zoals gezegd is onder andere de CVP altijd tegen een liberalisering van abortus gekant geweest. Op 1 januari van dit jaar verklaarde CVP-voorzitter Herman Van Rompuy in De Standaard dat «de wetgeving openstellen een principiële fout (is).» Ondertussen lijkt dat standpunt iets gemilderd en wil Van Rompuy abortus beperken tot de gevallen van incest, verkrachting en levensgevaar voor de vrouw. Maar tegelijkertijd weigeren de kristendemokraten om amendementen of een eigen wetsvoorstel in te dienen. Van Rompuy blijft bij zijn kryptische opmerking «dat wij na de stemming in de Senaat de toestand zullen evalueren.»

Bedenkelijk

Alhoewel je je kan voorstellen dat een belangrijke fakulteit Geneeskunde, zoals die van de KU Leuven, op het hoogtepunt van de maatschappelijke discussie ook haar woorden wil meespreken, is die reactie bij nader toezien op bepaalde punten toch bedenkelijk. Zo is er het feit dat de academische fractie een standpunt uitbrengt voor de hele fakulteit. Normaal gezien gebeurt zoiets op een fakulteitsraad waar ook de studenten en het wetenschappelijk personeel vertegenwoordigd zijn. De fakulteitskring Medica werkt op dit moment trouwens aan een reactie. In De Morgen van zaterdag waren er al reacties van KUL-professoren die het ondens zijn met de advertentiecampagne. Alleen blijft alles anoniem in De Morgen.

Tijdens het weekend slaagde ook Veto erin enkele reacties los te weken. Het duidelijkst is wel professor Raf Masschelein, arbeidsgeneesheer en voorzitter van de Raad voor Studentenvoorzittingen. In die functie is hij ook lid van de Akademische Raad van de universiteit.

NOODSITUATIE

Het veelbesproken wetsvoorstel van Herman-Michiëlsens - Truffaut komt in het kort hierop neer. Het voorstel gaat ervan uit dat de arts die abortus pleegt strafbaar blijft. Wanneer de zwangere vrouw echter in een «noodsituatie» verkeert en de geneesheer verzoekt haar zwangerschap af te breken, dan is abortus onder bepaalde voorwaarden geen misdrijf. Ten eerste moet de ingreep in medisch verantwoord omstandigheden worden uitgevoerd vóór het einde van de twaalfde week, en dat in een verzorgingsinstelling waar de vrouw met hulp en raad kan bijgestaan worden. De arts moet de vrouw inlichten over de medische risico's van de ingreep en over de eventuele opvangmogelijkheden voor haar kind. Het voorstel voorziet ook in informatie over anti-konceptiva.

Ten tweede moet de geneesheer zich vergewissen van de vaste wil van de vrouw om haar zwangerschap te onderbreken. Tussen de eerste consultatie en de eigenlijke abortus moeten zes dagen verlopen. Bovendien moet de vrouw op de dag van de ingreep schriftelijk verklaren dat ze vastbesloten is de ingreep te ondergaan. Als aan al die voorwaarden voldaan is kan de behandelende geneesheer niet meer gerechtelijk vervolgd worden.

Ook na de twaalfde week is er nog abortus mogelijk, maar dan alleen wanneer er serieuze gevaren zijn voor de gezondheid van de vrouw, of indien zij vastgesteld dat het kind ongeneeslijk ziek zal zijn. Hier is wel het advies van een tweede arts vereist. Een vrouw die zich niet aan al die voorwaarden houdt, wordt gestraft.

(EP)

CAMP - Politika duikelt deze week met twee films de wufte wereld in. 'Camp' staat voor de fascinatie voor de zelfkant van de maatschappij. Tot de 'beweging' rekent men mensen als Oskar De Wilde, Andy Warhol, David Bowie. Allemaal pervers dus. Warhol kun je zien in 'Heat'. Dolly Read siert de 'erotico-sado'-film 'Beyond the Valley of the Dolls'. Donderdag 26/10, om 20.00 u in Aud. Vesalius, inkom 80/100 frank.

Masschelein: «Ik heb wel last met de manier waarop die tekst tot stand is gekomen. Er is weinig voorbereiding aan vooraf gegaan en de procedure die binnen de fakulteit toegepast wordt om slechts één dag op voorhand een vergadering aan te kondigen, lijkt me in dit geval ongepast. Ik ben dus ook niet aanwezig geweest tijdens de bespreking.»

Veto: *Wat denkt u van de inhoud van de tekst die naar buiten gebracht is?*

Masschelein: «Persoonlijk heb ik het er moeilijk mee. Ik zie niet graag dat zo'n ingewikkeld probleem op zo'n simpele manier behandeld wordt. Je moet je daarbij de vraag stellen wat men van een fakulteit Geneeskunde kan verwachten in zo'n debat. Volgens mij zijn wij een wetenschappelijke instelling die dus ook met wetenschappelijke argumenten op de proppen moet komen. Het medische aspect is een component van het geheel, maar er zijn ook nog andere facetten. Je moet dit volgens mij trouwens niet zien als een medisch standpunt, maar als een politieke boodschap. Men heeft een signaal willen geven naar de publieke opinie.»

Veto: *Worden er op het moment abortussen uitgevoerd aan de KU Leuven?*

Masschelein: «Ik denk dat het gebeurt. Ik ben er honderd procent zeker van dat men er binnen Geneeskunde niet a priori tegen is. Er zijn een aantal zogenaamde verschoningsgronden, omstandigheden waarbinnen het volgens mij volkomen normaal en gerechtvaardigd is dat men tot abortus komt. De cruciale vraag is natuurlijk hoever die veralgemening gaat. Kan de arts, wanneer bepaalde voorwaarden vervuld zijn, ontslagen worden van elke verantwoordingsplicht zoals het binnen het voorstel Herman-Michiëlsens-Truffaut het geval is? Het is voor een belangrijk deel daarmee dat men moeite heeft beïnvloed de fakulteit.»

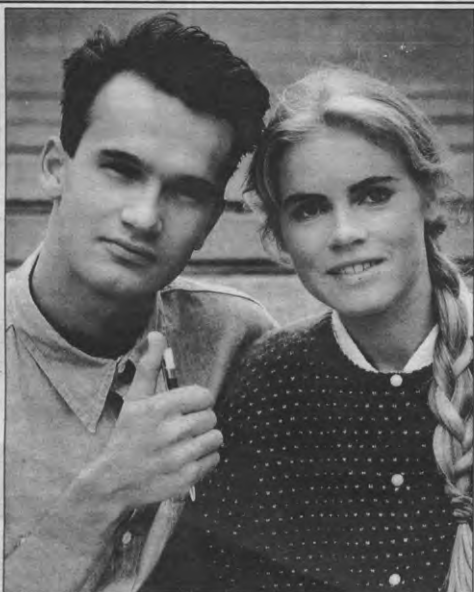
Bij nog twee andere professoren kregen we kritische geluiden te horen. Prof Patrick Vandermeersch, verbonden aan het instituut voor Familiale en Seksuologische Wetenschappen, vindt dat de late uitnodiging voor de vergadering veel «gefoefel» toelaat. Het debat wordt volgens hem langs twee kanten op een zeer laag peil gevoerd. Ook prof Herman Deloof, hoofd van de afdeling Spoedgevallen en lid van de etische commissie van Geneeskunde, formuleert bedenkingen.

Deloof: «Ik was niet aanwezig op die bewuste vergadering van de academische fractie. De tekst komt vanuit het Centrum voor Biomedische Etiek. Volgende week komt hij pas ter sprake op de etische commissie van de fakulteit, waarvan ik lid ben. Ik zal daar zeker vragen stellen bij de tekst, en ik hoop er een antwoord op te krijgen.»

Professor Van Assche, gynecoloog en hoofd van het instituut voor Familiale en Seksuologische Wetenschappen, krijgt tenslotte het laatste woord. Van Assche gaat akkoord met de motie van zijn fakulteit en benadrukt nogmaals dat die motie louter bedoeld is als een reactie tegen het wetsvoorstel, dat volgens hem «het meest liberale is van de Westerse wereld, omdat het alle controle op de geneesheer onmogelijk maakt en de vrouw het alleenbeslissingsrecht geeft over abortus.» En hoe zit het met abortussen aan de KU Leuven?

Van Assche: «Op die vraag zal u van mij geen positief antwoord krijgen. Het zou niet verstandig zijn om in Veto een antwoord te geven. De huidige wetgeving is nog altijd zo dat een 'ja' tot domme juridische reacties kan leiden. Ik wil wel zeggen dat er noodsituaties zijn waarin men moet overgaan tot abortus. Er zijn dus uitzonderingsmaatregelen mogelijk. Maar dat vereist waarborgen en strenge controle, die er volgens de fakulteit Geneeskunde niet zijn in het huidige wetsvoorstel.»

Eric Paredis
Tine Van Heesvelde

Het jonge geld

Een waaier van BBL-diensten

Het eerste salaris, zakgeld, een studiebudget... Dat is het jonge geld! Het geld waarmee u vrij van start gaat in het leven. De BBL biedt u vanaf 16 jaar de nodige middelen voor uw financiële onafhankelijkheid.

De BBL-Rekening

Een eenvoudige handtekening volstaat om een BBL-Rekening te openen. Daarmee kunt u alle geldverrichtingen doen: geld storten, opvragen, overschrijven, enz.

De BBL-Kaart

U krijgt ze bij de opening van uw Rekening (gratis tot 21 jaar). Zij vormt de sleutel tot alle Bancontact- en Mister Cash-diensten: biljettenverdelers, benzinstations en alsmaar meer winkels.

Het BBL-Boekje

Het BBL-Boekje is een spaarrekening. Door er regelmatig geld op over te schrijven groeit ze en brengt ze een niet te vermelden interest op terwijl u toch op ieder ogenblik aan uw geld kunt.

De BBL denkt aan u...

Baervoets: Klapstuk in historisch perspectief

"De Franse dans wordt door de pers opgeklapt"

In Veto vind je veel informatie over het Klapstuk, maar wij zijn geen echte kenners. Soms interviewen wij iemand die wel veel over dans weet, Alexander Baervoets bijvoorbeeld. Hij doktoreert over dansgeschiedenis, schrijft recensies voor *Etcetera* en *Notes* en doet aan praktisch klassieke en moderne danstechniek bij verscheidene professionele dansers. Een gesprek met een danshistoricus over de problemen rond de genre-afbakening, over de recente opgang van de dans en de evolutie die het Klapstuk sinds haar ontstaan doorgemaakt heeft.

Veto: De opvallende aanwezigheid van enkele teaterstukken op dit Klapstuk stelt de relevantie van het onderscheid tussen dans en theater in vraag. Heeft die tweedeling volgens jou nog zin?

Baervoets: «Teater beschouw ik als een overkoepelende term, waaronder je onder andere teksttoneel, mime, dans en bewegingsteater kan onderbrengen. Maar voor mij is er wel degelijk een onderscheid tussen toneel en dans, omdat dans een specifieke technicitet vertoont. Dat heeft niets te maken met een perfecte uitvoering, maar wel met een zeer sterk lichaamsbewustzijn in tijd en ruimte. Met je lichaam kunnen werken, iets laten gebeuren door middel van je lichaam, blijft ik, ondanks alle mogelijke vervagingen, zien als een essentieel voorwaarde voor een dansvoorstelling. Natuurlijk kan een dansproductie teatraal geïnceneerd zijn, maar dat lijkt me geen argument om te beweren dat er geen grenzen meer zouden bestaan tussen dans en toneel. Het blijven steeds twee verschillende kunstvormen.»

de dans verklaren?

Baervoets: «Tot op zekere hoogte mischien. Je mag het sukses van de dans ook weer niet overschatten. In de jaren twintig-dertig maakte Diaghilev met zijn Ballets Russes in Parijs veel meer furore. Het heeft natuurlijk ook allemaal met modeverschijnselen te maken. Dans zit enigszins toevallig in de lift, en niemand kan voorspellen hoe lang dit doorgaat. In het verleden heeft dans altijd ups en downs gekend. Ik zie niet in waarom het vandaag anders zou zijn.»

Veto: Impliceert dat ook dat de danskunst weinig maatschappelijke betekenis in zich draagt?

Baervoets: «Het bijwonen van een interessante dansvoorstelling is volgens mij in de eerste plaats een sterk individuele en geïnterïoriseerde ervaring, als het ware een fysieke, persoonlijke bezinning. Dans lijkt mij ook minder kommunikatief dan toneel. De vorm primeert op de inhoud, het gaat vooral om het abstracte plezier, het esthetische genot dat je er als toeschouwer kan aan beleven. Wanneer een choreograaf teveel boodschap in zijn creaties wil stoppen, verliest dans heelwat specifieke kwaliteiten waardoor het publiek afhaakt. Volgens mij komt de maatschappelijke betekenis bij dans pas op de tweede plaats.»

Veto: Op deze vierde Klapstuk-editie zijn de Amerikaanse en Duitse dans de twee grote afwezigen. Daartegenover staat de dominantie van de Franse dans. Weerspiegelt die aksentverschijving de ontwikkelingen in het internationale dansklimaat?

Baervoets: «Persoonlijk vind ik in deze programma's weinig of geen lijn terug. Het lijkt alsof men niet goed weet welke richting men zou kiezen. Dat de Franse dans zo sterk vertegenwoordigd is, heeft volgens mij zeer veel te maken met het Kultuurbeleid van Jack Lang. Hij voert een politiek die aan jonge, soms boeiende choreografen de kans wil geven om internationaal door te breken. Dat neemt echter niet weg dat hun werk door de pers vaak wordt opgeklapt.»

«Ik betreur voornamelijk de afwezigheid van de Amerikaanse School. Zij maakt abstracte voorstellingen die verwijderd liggen van ons kultuurpatroon. Ze wil aan de beweging geen betekenis meegeven, in tegenstelling tot de meeste Europese choreografen. Het fascineert mij om te zien op welke totale andere wijze de Amerikanen het dansmedium benaderen. Dat helpt me om andere voorstellingen te begrijpen.»

Veto: Het eerste Klapstuk vond plaats in 1983. We zijn inmiddels zes jaar verder.

De nachtbus van Lijn 9

Mary Poppins leeft!

Met haar elf opvoeringen was 'Lijn 9' de meest geprogrammeerde voorstelling van dit Klapstuk. Merkwaardig voor dit dansfestival was wel dat 'Lijn 9' over het algemeen erg weinig met dans te maken heeft. Vijftig deelnemers - het begrip 'toeschouwer' is hier allerminst op zijn plaats - kropen in een nogal gammele lijnbus en doorkruisten Leuven. Een zevental ongewone lokaties werden aangeaan, goed voor acht creaties. Dit aparte decor van het onbekende, nachtelijke Leuven bepaalde in grote mate het speciale en lichtjes avontuurlijke karakter van 'Lijn 9'. Het project paste perfect binnen Klapstuk: 'Lijn 9' was non-konformistisch, ongewoon en bij momenten zelfs hoogstaand.

Grafisch kunstenaar Hugo De Leener bracht 'Handen Hart Hoofd' in het voormalige Franciscanen klooster in de Vlamingenstraat. Hoewel de plaats zelf nogal intrigerend is - een vervallen abdij die enkel hopen afbraakpuin, kale muren en gangen laat zien - kwam de concrete uitwerking niet over. De serie wijnglazen, de appeltjes en kaarsen mochten dan wel intrigerend lijken, het geheel vertelde toch weinig. Zo had De Leener door zijn spel met licht en schaduw een kruisvorm willen suggereren, maar niemand van de aanwezigen die het merkte.

'Schoorstelia' van danserses Afra Waldhör was een voltrefter. De deelnemers werden naar de bovenste verdieping van de oude Hongaria-fabriek aan de vaart gebracht. Op een tegenoverliggend dak - van het publiek gescheiden door een diepte van tientallen meters - gaf Waldhör een nieuwe dimensie aan de figuur van Mary Poppins. Het opzettelijk stuntelige, de roekeloosheid als zij balanceert op de rand van het dak en haar paraplu wegsmit en de flarden van haar geschreeuw die tot het publiek doordringen, zorgden samen met de

Symbiose

In het onvermijdelijke Arenberginstuut op de Naamsestraat - het lievelingsgebouw van de architectuurreus van 't Stuc - waren er twee creaties. De eneroverende 'Weibliche Bewegungsfur 094210' was van Damien Deceuninck en Christine De Smedt. Zij presenteerden hier het resultaat van een tweejaarig project waarin de relatie tussen lichaam, beweging en ruimte werd onderzocht. 'Vrouwelijk' in de klassieke zin waren de bewegingen op de videofilm zeker niet. Ze deden ons eerder denken aan een stachanovistische arbeider, die het mechanische van fabrieksbewegingen suggereerde. Het monotone getik van een metronoom versterkte die indruk alleen maar. Spijtig genoeg verloor dit stuk veel omdat danseres Christine De Smedt gekwetst was en niet live kon dansen. In een verloren zolderruimte plaatste Dirk Meylaers een compositie op het dak van een auditorium. De paradox van de zware tafel die echter in de rug gaf te zweven, kon ons wel charmeren.

KLAPSTUK
FESTIVAL

Veto: Dans zou dus wel degelijk nog steeds een aparte kunstvorm zijn. Op basis waarvan kiest een kunstenaar vandaag specifiek voor de dans?

Baervoets: «Volgens mij is dat in hoofdzaak een intuïtieve keuze. Het moet iets te maken hebben met de internationalisering. Dans is het medium bij uitstek om de grenzen en de beperkingen van de eigen taal te overstijgen. Een tweede reden lijkt mij het alsnair technischer worden van onze maatschappij, en de vervreemding die daarmee gepaard gaat. Er leeft een zeker heimwee naar de natuur, in de betekenis van pure fysiek. Vandaar ook het succes van bepaalde Oosterse technieken, omdat die technieken je confronteren met je eigen wezen, je opnieuw in contact brengen met jezelf. Door de technologische vooruitgang zijn we onszelf voor een groot deel kwijtgeraakt. De mens is vervreemd van wat hij zelf heeft geproduceerd.»

Veto: Kan je van daaruit ook de groter wordende publieke belangstelling voor

DONDERDAG 26 OKTOBER '89

HET TIBET-DEBAT

Waarom krijgt de Dalai Lama de Nobelprijs? Wat heeft China voor Tibet gerealiseerd?

Wat is de betekenis voor de ontwikkelingen in China?

Sprekers: Fr. BOENDERS (BRT-3-Radio)
L. MARTENS (voorzitter PVDA)

AUDITORIUM VESALIUS 00.17 (kant Isol), 20u

org.: MLB, studentenorganisatie PVDA, i.s.m. Imast

Zie jij enige evolutie doorheen de verschillende edities?

Baervoets: In 1983 had het Klapstuk-dansfestival uiteraard een speerpunt-functie. Er moest een sterke sensibilisering worden aangevat opdat de danskunst opnieuw het grote publiek zou kunnen bereiken. Die toegang tot het publiek is intussen gevonden. Daarom vind ik het jammer dat men geen interessante klassieke balletten durft te programmeren. Het is werkelijk een misvatting te denken dat de klassieke dans heeft afgedaan. Het klassiek ballet heeft deze eeuw een enorme evolutie doorgemaakt, vooral onder impuls van Balanchine, en gedeeltelijk ook dankzij Béjart.»

Vreemd

«Eén van de meest toonaangevende choreografen van vandaag, William

Forsythe, legt in zijn creaties duidelijk de klemtoon op de klassieke techniek en slaagt er in om zeer hedendaagse dansvoorstellingen te creëren. We verliezen vaak uit het oog dat choreografie een zekere ambachtelijkheid vereist. Een klassieke opleiding blijft vaak een handig instrument om het lichaamsvokabularium onder de knie te krijgen, om de beperkingen, mogelijkheden, problemen en enkele oplossingen te kennen. Wanneer je die opleiding weet te inspireren met een origineel talent, krijg je bepaalde mensen zoals De Keersmaecker en Forsythe. Maar ook de meer 'traditionele' balletten kunnen in de handen van nieuwe choreografen bijzonder kwaliteits- en artistiek interessant zijn. Ik hoop dat daar in de toekomst wat meer aandacht voor vrijkomt. Misschien een idee voor het volgende festival.»

Patrick Jordens

perfekte lokatie dat 'Schoorstelia' op alle gebieden kan bekoren. Een pareltje.

Zielepoet

'Lijn 9' houdt blijkbaar van uitersten. Van het voorlopig hoogtepunt dalen we af naar het slechtste: Johan Grimont 'De Ente et Essentia' in de Mercierzaal van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. Op het kateder: een handvol Latijn en Grieks; aan de wand, een fragment van een schilderij van Giotto. Om dit te begrijpen diende je je meer dan tien pagina's filosofie, transparant vel en een kleurenreproductie eigen te maken. Grimont nam hiermee overigens ongeveer de helft van de programmaprochure voor zijn rekening. Neen, 'Esse en eisen' bleef steken in metafysische pretenties. Als Grimont zeer een filosoof is, dan is hij wel een erg slechte. Hij slaagt er namelijk hoegenaamd niet in zijn inzichten over te brengen op een geïnteresseerd publiek. «Hoe hebben wij de zee kunnen leegdrinken», vraagt Nietzsche zich af als tot 'Schoorstelia' begeleidende tekst. Wij zouden het niet weten.

Het uitgebreide lunchpakket kon ons wel bekoren, evenals de dansvoorstelling van Erik Raevs in een rond en loods in de werkplaatsen van de NMBS. Deze creatie was ongetwijfeld de meest mysterieuze van de hele 'Lijn 9'. Een tental witte, bijna-naakte mannen die aan

doden doen denken, worden onmiskenbaar gedomineerd door een fascistoïde leider en zijn alter ego, die zonder ophouden blijft harken in het zandtpijt.

Orgaan

De intieme sfeer van het 'Heksentorentje' achter het Paridaensinstuut werd bij ons bezoek ruw verstoord door de nabijheid van een bende brullende KSA-ers. Het Klapstuk kon het ook niet helpen dat klassiekers als 'J'aime la vie' en 'La Bamba' alle stilte en sfeer wegbrulden. Toch waren de tentoontoonstelde foto's van Xavier Debeert, die een speciaal soort van grondruk gebruikte, het bekijken waard.

In het slachthuis bracht Johan Heestersmans een mini-opera. De deelnemers aan 'Lijn 9' fungeerden als slachtoffer. Zij kregen iets opgevoerd dat vermoedelijk een tragisch liefdesverhaal moet zijn. De opera-stem in het kille slachthuis, de sobere piano-begeleiding, de buitengewone akoestiek en de vage geur van vlees en bloed werken uiterst bevreemdend. Als de zangeres in een frigo verdwijnt, wordt het donker en weerklinkt machtige koormuziek. Gewoon perfect.

Walter Pauli

Lijn 9: kunst en een fantastisch lunchpakket voor op de bus.

Leysen over 'Wittgenstein Incorporated'

"Ik dobber mee met wat de tekst doet"

Bijna een jaar geleden voerde Johan Leysen voor het eerst *Wittgenstein Incorporated* op. Dat gebeurde in avant-première in het Stuc, omdat studenten in de ogen van regisseur Jan Ritsema en acteur Johan Leysen mogelijk het meest geïnteresseerde publiek vormen voor zo'n ongewone voorstelling. Het gaat namelijk om theater over filosofie; twee uur lang levert Leysen slag met een monoloog geschreven door Peter Verburg. Het stuk werd tegen de verwachtingen van de makers in een enorm sukses: een warm onthaal van de pers, een selectie voor het zomerfestival te Rotterdam. Nu, negen maanden later, Johan Leysen *back in town*, in het voor hem stilaan vertrouwde Stuc. Een gesprek met een tevreden teaterman.

Toen in januari, tijdens de try-outs, droeg Leysen een zwart pak en wit T-shirt. Met de 'echte' voorstellingen was hij meer 'gekleed': fluwelen broek met zwart blinkende schoenen, wit hemd, gekleurde das, wollen vest.

Veto: Is de voorstelling intussen gevoeld van een sfeer van uitproberen naar een min of meer eindpunt?

Leysen: «Het eindpunt is voorlopig nog niet in zicht. Er zit wel evolutie in, het begrip over wat ik vertel neemt gestadig toe. Daarnaast was er in het begin de concentratie die ik nodig had om de dingen überhaupt te kunnen vertellen: er is ongelofelijk veel materiaal om te memoriseren. Ik bedoel niet eens de woordelijke tekst, die valt wel mee, maar Wittgensteins wandelingen door de ruimte, en wat hij doet. Gaandeweg wordt dat gemakkelijker omdat je de voorstelling herhaalt en dan ga je op andere problemen botsen.»

«Zo heb ik bijvoorbeeld wel het vermogen om ontspannen te spelen,

gaan bijvoorbeeld; ik duid het wel aan (Leysen brengt zijn hand naar zijn voorhoofd en gaat niet door zijn haar), maar dat is nog iets anders dan het echt doen. Ik probeer de parallelle tussen woorden en gebaren zoveel mogelijk te vermijden, anders worden de beschrijvingen overbodig.»

Veto: Wordt de voorstelling hierdoor een reflectie over het medium theater en meer specifiek de mimesis-idee, de spanning tussen de werkelijkheid en wat getoond wordt op de scène?

Leysen: «Zo werkt het niet. Er is zeker nooit bewust een stap in die richting gezet. Het heeft te maken met de ontspanning op de scène. De spanning, die zit hier (komt naar me toe en beweegt zijn hand over mijn bovenste ruggewervels. De spanning valt plotsklaps van me af). Als de angst los komt, maak ik geen theoretische keuzes zoals 'ik ga me nu met de illustratie van mijn tekst bezighouden', maar je hebt adem en lucht over die je anders in je angst stopt. En dan ga je je

was de opdracht. Een zwevend persoon zijn, er eigenlijk niet zijn, want het gaat niet om mij, het gaat om Wittgenstein.

Zo'n aanpak lag volgens ons in de lijn van Wittgensteins leven en denken. Val mij daar nu niet over aan want ik weet nog altijd niet wat hij dacht. (lacht) Veel berust op intuïtie.»

«Mijn tekst is af, dat is de andere kant van de zaak. Toneel blijft bedrog, hoe sober en teruggetrokken je het ook doet. Het is een afspraak. Ik doe alsof ik een verhaal vertel, maar ik ken het uit mijn hoofd.»

Veto: Doe je dan ook alsof je aarzelt? Je aarzelt immers vaak op de scène.

Leysen: «Ik doe nooit alsof ik aarzelt. Als ik aarzel over waar Wittgenstein op een gegeven ogenblik is bijvoorbeeld, dan aarzel ik werkelijk. Ik heb nooit aan de structuur van de tekst gewerkt, maar eigenlijk altijd slechts aan de eerste bladzijde van elk van de drie delen. Als daar de mentaliteit waarin ik het vertel goed zit, dan kan ik uren doorgaan. Gezelschappen met 'slimme' dramaturgen en regisseurs bouwen een bepaalde structuur op en daar moet je aan beantwoorden, bij minder goede regisseurs vaak ondanks de tekst. Hier is dat nooit het geval geweest. Ik dobber mee met wat de tekst doet. Dat betekent niet dat je de ene keer anders dobbert dan de andere keer. Sommige stukjes hebben bijvoorbeeld een bepaalde virtuositeit nodig. Dat weet ik. Dat is techniek. Het is tenslotte mijn vak.»

Veto: Ben jij na al die opvoeringen meer je eigen regisseur geworden dan Ritsema dat voor jou nog is?

Leysen: «Nee, zeker niet. Er is trouwens nooit zozeer sprake geweest van regie dan wel van coaching. Jan legt me nooit iets op. Mijn voorstellen worden vaak afgewezen, tot de uitputting zo groot is dat ik het gewoon doe en dan vindt hij het goed. Alles draait rond de innerlijke spanning. Daar gewoon, eenvoudig zitten in je strandstoel terwijl er naar je wordt gekeken, het is verschrikkelijk moeilijk. Je kan je hard maken door interessant te doen, op een interessante manier te gaan zitten of bewegen. Het zijn schermen, zo functioneren we in het leven natuurlijk ook.»

«De bereidheid van zo'n meneer als Wittgenstein om zijn individuele denkactiviteit bloot te geven, die heb ik nodig. Iemand die het durft om over een woord als God na te denken zoals je over een stoel nadenkt, is eksemparisch. Avond na avond, wanneer ik opvoeringen geef, moet ik tot die staat van elementaire bereidheid komen. Als ik steken laat vallen heeft dat te maken met dit probleem. Routine, met andere woorden.»

Veto: Na het eerste kollege heeft Wittgenstein het gevoel dat hij zichzelf iets heeft aangedaan en nog uren nodig zal hebben om het gezegde te verwerken. Het tweede kollege eindigt met de woorden "Dit is walgelijk". Bij het einde van het derde kollege heerst er een sfeer van gelatenheid. Hoe voel jij je na het opvoeren van een deel?

Leysen: «Deel één veroorzaakt bij mij steeds paniek. Het is het meest eenzame

deel. Wittgenstein is helemaal alleen voor zijn publiek. Hij probeert een ingang te vinden, hij omsingelt het probleem. Deel twee is vernederend voor Wittgenstein omdat hij onder zijn nivo gaat in de discussie met de filosoof Moore. Hij wordt een vechtersbaas en daar is hij zelf niet mee tevreden. Deel drie begint heel zelfzeker; je voelt dat hij iets in zijn mouw heeft zitten. Ik ervaar dit deel als het puurst. De droefenis, omdat hij van zichzelf niet gedaan krijgt te zeggen wat hij vindt over het geloof, die vind ik prachtig.»

Veto: Zit die droefheid ook in de tekst van Verburg, of is het jouw interpretatie?

Leysen: «Onvermijdelijk. Bovendien is de tekst van Verburg ook een interpretatie. Het skript is gebaseerd op de notities van twee toehoorders die de kolleges van Wittgenstein in Cambridge hebben gevolgd. Ik denk dat Verburg zich met die notities heeft opgesloten in een kamer en gezegd heeft naar overgangen tussen de verschillende gedachten.»

Veto: Heb je Wittgensteins Tractatus gelezen?

Leysen: «Ik heb herhaaldelijk geprobeerd (lacht). Het is niet voor iedereen weggelegd om die filosofie te bestuderen. Ik begrijp er eigenlijk niets van. Maar de tekst van Verburg begrijp ik

wel. Als je daar doorheen gaat, vormt er zich een begrip van Wittgensteins filosofie dat je nooit zal hebben als je er hard op hebt gestudeerd. Als je bedenkt waarom en hoe Wittgenstein iets zegt... Waarom kijkt hij bij voorbeeld door het raam? Omdat hij iets erg vindt? Omdat hij het publiek niet aan durft kijken? Omdat hij even alleen wil zijn?»

Veto: Mogen we daaruit besluiten dat ook het publiek niet verondersteld wordt een voortkennis van Wittgensteins filosofie te hebben?

Leysen: «Inderdaad. Eén ding zou de kijker tijdens de voorstelling moeten ontdekken: de activiteit om tot een gedachte te komen. Belangrijk is ook dat je het gevoel krijgt dat er een verband is. Wat dat verband precies is, valt moeilijk te volgen.»

«Ik ben zelf meer dan wie ook verbaasd dat de voorstelling zo'n goede ontvangst krijgt. Prettige bijkomstigheid natuurlijk (lacht). Het was het allerlaaste van mijn bedoelingen. Ik dacht eerder aan een laboratoriumvoorstelling die we misschien wel eens zouden opvoeren voor studenten of zo.»

Veto: Vind je het niet vreemd dat je op een dansfestival wordt geprogrammeerd?

Leysen: «Ja, heel vreemd. Weet jij daar iets meer over?»

Sigrid Bousset

Teater en filosofie

Subtiële evenwichtsoefening

Johan Leysen mag dan wel beweren dat *Wittgenstein Incorporated* aanvankelijk gedacht werd als een laboratoriumvoorstelling, het Stuc-zaaltje pulkte drie avonden na elkaar uit van het volk. Bij het binnenkomen kijken we uit op een parketvloer met centraal een kleurige strandstoel, achteraan groene panelen, en eerder weggemoffeld, een tweede stoel en een nauwelijks zichtbaar bedje; een dekor van Herman Sorgeloos. Johan Leysen komt rustig en beheerst de parketvloer opgewandeld. Hij ziet er netjes uit. Het publiek verstomt. Hopelijk weten de toeschouwers min of meer wat hen te wachten staat: een verademing tussen de dansvoorstellingen van het Klapstuk door wordt deze monoloog in regie van Ritsema zeker niet.

Leysen wrijft zich door de haren – een beweging als een rode draad door de voorstelling – en wandelt naar achter. Hij draait zich om en zegt: «Stelt U zich voor». Wij moeten ons iets voorstellen. Iets dat nader wordt gepreciseerd door de tekst die Leysen uitprobeert. Niet: deklameert met de vastberadenheid van een acteur die meester is over zijn tekst, wel: uitprobeert, voorzichtig zoekend. Via seker informatie geeft hij ons een precies idee van een innerlijke ruimte die grotendeels verschilt van het scènebeeld. Een kamer met venster, kapstok, strandstoel, detectieveromans op de tafel, foto's aan de muren: Wittgenstein voor zijn blokhut in Noorwegen, een portret van de filosoof Moore, zijn "obsessie" en tegenspeler. Het is de kamer in Cambridge waar de drie in het programma-boekje aangekondigde kolleges van Wittgenstein zullen plaatsvinden.

VPRO

Wittgenstein Incorporated haalt iets abstrakts als filosofie uit de elitaire academische sfeer via een toegankelijker medium als teater. Je zou net zo goed naar een saai kollege Angelsaksische filosofie kunnen trekken, ware het niet dat Wittgenstein op een opmerkelijke manier doceert, en Peter Verburg dit al even opmerkelijk in het toneelskript heeft verwerkt.

Wittgenstein doceert namelijk niet echt: hij legt zijn filosofische denkkactiviteit bloot voor de toehoorders. Dat zijn trouwens geen studenten, maar op hun beurt denkers die Wittgensteins ideeën mee vorm geven door hem tegen te spreken of door problemen op te werpen. De toehoorders als "stabiliserende factor".

De toneeltekst, oorspronkelijk een skript voor de VPRO, is een ingenueus weefsel van Wittgensteins woorden in de directe rede en beschrijvingen van Wittgenstein in de indirecte rede. Johan Leysen speelt dus een dubbelrol. Hij daalt af in het bewustzijn van Wittgenstein – Wittgenstein Incorporated –, spreekt met diens tong, kijkt door diens

ogen, maar tegelijk neemt hij een objectiverende afstand van de filosoof die hij is. De beschrijvingen zijn waanzinnig gedetailleerd. Ze geven informatie over de reactie van de toehoorders, de toonhoogte van Wittgensteins stem, de trefzekerheid of de aarzeling waarmee hij de woorden kiest, de handelingen die hij verricht: het verfrommelen van afgevallen bloemblaadjes in zijn vuist, het verplaatsen van een voet, het aanschakelen van een lamp. Je moet een inspanning doen om als kijker een visueel beeld op te bouwen, precies door die overvloed aan details.

Amerika

Tegelijkertijd probeer je het denkpoces mee te volgen, net als Wittgensteins toehoorders. Je wordt verplicht selectief te werk te gaan. Er is te veel informatie. Je kan onmogelijk dieper ingaan op één gedachte die je intrigeert. Nieuwe vragen en opwerpingen verdringen de vorige in een hels tempo. Kan je zinvol twijfelen? Bestaat er een historische basis voor het geloof? Wat is de relatie tussen de woorden "mijn broer in Amerika" en de broer zelf in Amerika? "Filosofen is de juiste vragen kunnen stellen", zegt Wittgenstein. Vanuit een "eksistentieel naaktheid", een volkomen kwetsbare positie, zoekt hij naar een methode. Hij beweegt zich binnen zijn gedachten en gedachtenreeksen als over een evenwichtsbalk, "enkele meters voor zich uit staand".

De vergelijking met een evenwichtsoefening gaat ook op voor het akteren van Johan Leysen. Ondanks de reeds voorbije reeks voorstellingen heeft de kijker het bijna géneune gevoel dat de akteur op de scène worstelt met de tekst die hij brengt. Hij aarzelt af en toe en vooral in het derde deel is er zelfs iets paniekerigs in zijn houding. Toch blijft hij beheerst. Die zichtbare kwetsbaarheid en onzekerheid maken de voorstelling aangrijpend, eerlijk, zuiver. Iemand die de confrontatie aandurf met de basis van het teater en terugkeert naar de bron is zonder twijfel een groot akteur.

Sigrid Bousset

Johan Leysen: "Ik dacht dat Wittgenstein een laboratoriumvoorstelling zou worden." (Foto Koen Hendrickx)

maar als de angst wijkt, komen er weer rare akteursmanieren opzeten. Dat is echt het laatste wat deze voorstelling nodig heeft. Het is een voortdurend gevecht.»

Veto: Zeer intrigerend in de voorstelling is het spanningsveld tussen de beschrijvingen van Wittgensteins gebaren en houdingen en wat je als toeschouwer ook echt ziet. Nu eens voer je de beschrijvingen uit, op andere momenten doe je dat niet. Zit hier een systematiek in?

Leysen: «Er is niets geprogrammeerd, dat wil ik voorstellen. In de mise en scène is de enige afspraak: probeer het zo helder mogelijk te vertellen. Ik zal nooit echt zoals Wittgenstein door mijn haar

vrijer bewegen.»

Veto: Wittgenstein doceert geen kollege, maar doet aan filosofie voor zijn toehoorders. Vaak is de link gelegd tussen Wittgensteins ideeën en jouw manier van akteren. Toch heeft je akteren meer vaste grond dan het twijfelend filosoferen van Wittgenstein. Jij weet bij voorbeeld welke zin op de vorige volgt.

Leysen: «Gaandeweg is het besef gegroeid dat je een voorstelling over Wittgenstein alleen in de grootst mogelijke nederigheid kan maken. Niet door slaafsheid, maar door liefde, snap je? Je kan niet zelf als een groot, dik, volumineus iemand tussenin gaan staan en Wittgenstein verkopen. Transparantie

Duroure danst 'La maison des plumes vertes'

De charme van een kleurboek

Wie het enfant terrible van de dans, Jean-François Duroure, op de voet probeert te volgen, komt van de ene verrassing in de andere. Altijd anders is de situering in tijd en ruimte, en als er dan al een gemeenschappelijk kenmerk is, dan is het wel dat je altijd lichtvoetigheid en variatie terugvindt. In 'La maison des plumes vertes' zitten we plots in een middel-eeuwse monarchie die ten einde loopt. De dansers gaan op zoek naar alternatieven, en dat levert een reis op met flink wat bezienwaardigheden.

Het stuk opent met feestelijke heroïek: zeven dansers maken hun intrede onder trompetgeschal dat oproept tot de jacht. Dan maakt één van de dansers zich los uit de beweging, en hij wordt met een koninklijke mantel bekleed. Hij neemt poses aan, en streelt een denkbeeldige kroon. Even denk je aan de 'Henry IV' van Pirandello: is dit een gek die zichzelf tot koning maakt? Dan barst één van de dansers in lachen uit, en je voelt meteen aan dat dit koninkrijk geen langdurig tijdperk meer gegund is.

Er wordt geknoeid aan het systeem van de koning, de bewegingen van de dansers zetten zijn heerschappij op losse schroeven. Men maakt een rondedans, als kinderen die iemand bespotten, men neemt hem zijn mantel af en geeft hem daarna weer terug. De drie meisjes kleden zich met een lange, zware rok. Je denkt aan verleiding, en hoe machtsverhoudingen in die plooiën liggen verscholen. De koning valt neer, de dansers omgeven hem met leedvermaak. De wreedheid wordt onderstreept door het decor: de lange stukken doek suggereren met hun in bruin en zwart geschilderde geometrische motieven de macht van een feodaal systeem. Met de knieval van de macht eindigt het eerste deel.

Het tweede deel is veel lyrischer en sensuëler. De drie meisjes zijn gevat in teder geel licht, en alles baadt in een ochtendlijke sfeer. Het lijkt alsof alles opnieuw geboren moet worden en je voelt hoe de meisjes ontvankelijk zijn, hoe ze zoeken naar wat het heden biedt. Er wordt bijna meditatie gedaan, en je herkent strepen Vivaldi en Monteverdi. De donkere tijden lijken voorbij, de baldadigheid heeft plaatsgemaakt voor strelingen en voorzichtige bewegingen. De wrede verhalen zijn vervangen door een sprookjesachtige sfeer. Dat wordt ook duidelijk in het decor: de lange

stukken doek die met hun geometrische motieven de geordende wereld van een feodaal systeem suggereerden in het eerste deel, veranderen nu door de goed gekozen belichting van Eric Wurtz in een soort zuilen met levendige kleuren die aan Azteekse motieven doen denken. Azteekse is ook de pluimenbos waarmee één van de dansers zijn plotse intrede doet. Zijn aanwezigheid zorgt voor onrust, en de meisjes moeten getroost. De mogelijkheid dat de macht opnieuw haar intrede doet, blijft dan ook de hele tijd aanwezig.

Kleurboek

In het derde en laatste deel gaat de reis naar een oosterse tuin, een soort tuin van Eden. Meteen krijgen we ook een versmelting van culturen: Azteekse en Perzische motieven worden dooreengeveven, zodat de ruimte onuitsprekbaar is. Hoe dan ook, dit lijkt de plaats waar de chaos onder controle kan worden gebracht. Hier kan een koning zijn troon terugwinnen: de eeuwige jachtvelden, en in de Islamitische traditie, eerherstel in een wereld na het aardse bestaan. Je ziet oosterse figuren dansen en je hoort Arabo-Andalousische muziek, stukjes die je doen denken aan de sprookjes van Duizend-en-één-nacht.

Maar de eskotische sfeer van deze imaginaire tuin is niet simpelweg een verwijzing naar het oosten van Shehera-

zade, want daarvoor blijft het te vaag. Je wordt veeleer meegenomen in een harmonieuze sfeer, waarin alles in zijn plooi valt, ook in de bewegingen van de dansers. Dat de reis hier eindigt is, voor wie de ontwikkeling van Duroure een beetje kent, niet vreemd. Zoals hij in het interview met Arijan Korteweg uitvoerig toelichtte, verliet hij de dansgroep van Pina Bausch omdat hij zich niet kon verzoenen met de uitgesproken grijze "deutsche Geist".

Sedertdien is Duroure naar alternatieven voren. Wat je te zien krijgt is een onschuldige, bijna kinderlijke wereld van gaan zoeken, en de harmonie van het Oosten komt hier als een mogelijkheid waartoe je je vrij kan bewegen. En daaronder draait precies het stuk: rond mooie, maar vrijblijvende dans. Hier wordt niet met luide stem de een of de andere boodschap de wereld in gestuurd. Duroure brengt technisch perfecte dans, bedoeld om te charmeren. Wat je van de voorstelling bijblijft, is een kleurboek met mooie, bewegende plaatjes.

Paul Demets

AD
VALVAS

Psychologische Kring

● Do 26/10 om 21 uur: 1ste kan party - Shrink, inkom gratis.

Historia

● Ma 23/10 om 20.00 u: Open presidiumvergadering in de praatkamer van de fak.
● Di-Wo: Historia loop de 24 Urenloop met Romania.

ALLE BERICHTJES VOOR DE AGENDA OF DE AD VALVAS, KAN JE BIJ ONS BINNENBRENGEN TOT VRIJDAG, 18 UUR.

vademekum

is uitgegeut bij Loko, 's Meiersstraat 5

Het is enkel nog te koop op volgende plaatsen te Leuven:

Acco, boekhandel, Tienestraat 134 ■ Altea, boekhandel, Munststraat 23 ■ Liberty Phone, telewinkel, Standonckstraat 2 ■ Peeters, boekhandel, Bondgenotenlaan 153 ■ Standaard, boekhandel, Naamsestraat 57 ■ Wouters, boekhandel, Naamsestraat 48.

Duroure over Duroure

"Alle middelen zijn goed voor het spektakel"

Klapstukgangers hebben vorige week uiterst verschillend gereageerd op de drie koreografieën van de Franse Compagnie Jean-François Duroure. De ene vond het heel erg goed, de andere nam zonder enige schroom het woord 'afschuwelijk' in de mond. Duroure controversieel? Een ander heeft ongetwijfeld te maken met de zogenaamde 'lichtvoetigheid' van zijn werk. Brengt Duroure niets meer dan vlotte, inhoudsloze dans? Vaak kreeg je de reactie: "Ik heb mij geamuseerd. Meer niet." Duroure zegt meer te brengen.

vokabularium lijkt mij te klein om te zeggen wat ik wil zeggen. Als het mij uitkomt, bedien ik mij er van, zoals ik alles kan gebruiken. Dat kan ook judo of karate zijn.»

Veto: In Frankrijk hoor je nogal eens zeggen dat je je met een lichtvoetig stuk als 'Cosmono Nox' wilt afzetten tegen de intellectualistische tendenzen in de hedendaagse dans. Op die manier kan het er echter wel eens gevaarlijk 'leeg' aan toegaan in je werk. Veel mensen vinden je oppervlakkig.

Duroure: «En dan zeggen ze: er is enkel dans te zien, dat is niet voldoende. Ik zet

mij niet echt bewust af, maar ik wil wel een spektakel maken dat licht verteerbaar is. Dat intellectuele gedoe hoeft niet voor mij. Er moet poëzie zijn. Moderne dans heeft erg veel pessimistische dingen opgeleverd, en die verwerp ik. In die zin kun je Cosmono Nox wel een reactie noemen. Maar ik wil geen leeg spektakel maken. Ik breng wel degelijk een verhaal.»

Veto: Pina Bausch maakt erg pessimistische koreografieën. Heb je aan je periode bij haar een afkeer van haar visie overgehouden?

Duroure: «Ik weet ook wel dat het leven niet altijd licht verteerbaar is. Maar Pina Bausch toont naar mijn zin té veel de pessimistische kant van het leven.

Tussendoor

Haar universum wordt daar werkelijk door beheerst. Ik bewonder haar werk, Pina laat ongelooflijke dingen zien. Danstechnisch heb ik heel veel van haar geleerd. Ik respecteer de visie die zij laat zien, maar het is niet de mijne.»

«Pina werkt in Wuppertal, een stad in het Ruhrgebied. Alles is daar grijs. De Duitse geschiedenis is trouwens erg. Dat heeft allemaal met haar werk te maken. Maar uiteindelijk is het toch haar eigen keuze. Ik kom uit het zuiden van Frankrijk, en mijn vader is een Spanjaard. Ik heb het niet alleen moeilijk met Duitsland, ook Parijs is al een heel andere stad. Maar ik vind dat boeiend. Daarom reis ik ook graag. Als je met je voorstellingen ergens anders komt, dan krijg je heel andere reacties. In Duitsland bijvoorbeeld lachten ze bij La Anqâ. Daar waren wij helemaal niet op voorbereid.»

Veto: Er zitten toch altijd klowneske trekjes in je koreografieën. Is dat een reactie tegen Pina Bausch?

Duroure: «Dat reageert op allerlei dingen, het hangt van stuk tot stuk af. Ik ben eerder een comique de situation. Maar eigenlijk is het nooit mijn bedoeling de mensen te doen lachen. Ik zou dat klowneske niet overdrijven, ik vind het geen echte konstante in mijn werk. Daarvoor zie ik eerder de poëzie, het reizen. Mijn koreografieën zijn altijd een zoektocht. Dat sluit aan bij het mysterieuze.»

Wild

Veto: Hoe zie je dat mysterieuze?

Duroure: «Het is iets dat mij erg boeit. Ik wil het onzichtbare van de dingen laten zien.»

Veto: Kan dat wel?

Duroure: «Ik weet het niet. (lacht) Een stuk stelt vragen én geeft antwoorden. Om dat te kunnen moet er gezocht worden naar iets dat je nog niet kent. En daarvoor ga je op reis. In La maison gaan de dansers op zoek naar de 'doorgang' van het Westen naar het Oosten. Eerst hoor je muziek uit de middeleeuwen, later uit Pakistan en India.»

Veto: Die 'doorgang' illustreert de enorme afwisseling die men altijd bij je aantreft. In La Maison staan moderne en klassieke dans tegenover elkaar. In Cosmono Nox schakel je op ingetogen momenten over naar wilde tafelen. Soms zijn die overgangen wel heel erg bruisend.

Duroure: «Cosmono Nox is een spel van verbeelding. Net zoals in een science fiction film kom je terecht in situaties die je niet kent, heel onverwacht. Daarom worden er tijdperken vermeld, ga je terug in de tijd en ga je naar de toekomst. Door die overgangen kun je die verschillende werelden oproepen. Er zijn scènes op de aarde en er zijn er op de maan.»

KLAPSTUK FESTIVAL

Veto: Als je zoveel verschillende dingen snel na mekaar monteert, wordt het dan niet een beetje stijlloos?

Duroure: «Stijlloos? Alle vormen zijn goed om iets uit te drukken. Ik wil levende dans maken, geladen met liefde. Of je nu leuke of erge dingen brengt, de eerste konstante moet het leven zijn. De vorm die dat aanneemt, verschilt van keer tot keer.»

Veto: Hoe verhoudt je stijl zich tot de dans in Frankrijk? Wat doen de anderen?

Duroure: «In Frankrijk werken de choreografen erg individueel. Er zijn geen echte bewegingen van bijvoorbeeld jongeren. Je hebt er die meer van een verhaal houden, je hebt er die abstract willen werken.»

«Ik doe wat ik wil doen. Ik wil niet gekatalogeerd worden. Als vijftientigjarige kan ik het mij permitteren veel verschillende dingen te doen. Voor mij zijn er geen limieten in dans. Alle middelen zijn goed voor het spektakel. Ik zou nu graag een opera maken, maar hoe die er formeel uit zal zien, dat weet ik nog niet.»

Paul Demets
Johan Reyniers

Jean-François Duroure: "De moderne dans heeft veel pessimistische dingen opgeleverd." (Foto Hendrik Delagrane)

Veto: Hoewel er natuurlijk konstanten zijn, valt het op dat je stukken erg veel van elkaar verschillen. Zit daar een bewuste evolutie in?

Duroure: «Ik heb in twee jaar tijd drie stukken gemaakt, en die verschillen inderdaad erg van elkaar. La Anqâ is erg teatraal: ik probeer de personages een psychologie mee te geven, twijfels en angsten. La maison is eerder op pure dans gericht, en Cosmono Nox is weer iets anders. Ik wou een licht stuk maken, een beetje een operette, en daarvoor heb ik mij gebaseerd op stripverhalen.»

Veto: Je lijkt voor je stukken in belangrijke mate te vertrekken vanuit boeken, films. Heel wat critici schreven dat 'La Anqâ' op Wim Wenders is gebaseerd.

Duroure: «Dat wordt gezegd, ja, maar het klopt niet. De film waarover men het dan heeft, heb ik pas gezien nadat ik het stuk had gemaakt. Het is wel waar dat La Anqâ cinematografisch aandoet. Op die manier kun je Wenders er in terugvinden.»

Veto: Kleine gebaren in je koreografieën wekken de indruk dat je de klassieke dans wilt ridikulisieren. Maak je parodieën?

Duroure: «Neen, dat doe ik niet. Ik verwerp de klassieke dans niet. Het is een middel, een vorm, zoals de moderne dans er een is. Maar het klassieke

De anima van de dichter

Er zijn geen antwoorden

Met Daniel Larrieu heeft Klapstuk 89 een dichter in huis gehaald, een man die zich over het minste verwondert en die dat gevoel ook kan overbrengen bij anderen. Tijdens zijn ontmoeting met Korteweg legde hij takken met groene en bruine bladeren op het tafeltje waaraan ze zaten, vlak voor de mikrofoon en de glazen met spuitwater. Een eigenaardige omgeving voor herfstbladeren, al even verwonderlijk als het verloop van *Anima*, Larrieu's knappe bijdrage aan dit Klapstuk. De dansende dichter weet dat hij het publiek kan raken door verwarring te stichten. Omdat je iemand die je interesseert beter kan aanspreken met iets onkonventioneels, omdat een vuurtje vragen meestal niet helpt. Larrieu weet van bij het begin je aandacht op te eisen, je wordt direkt onderworpen aan je eigen vragen.

Alle begin is moeilijk. Dat van *Anima* bijvoorbeeld. Een man leest een franse tekst in, zijn stem wordt vervormd. Het publiek verbaast zich over wat er in het oudburgerlijke gebouw gebeurt, het gaat meer letten op details. Dat bevredemd gebruik van de techniek lijkt typerend te zijn voor nogal wat hedendaagse koreografen. In 'O Boom!' werd een filmpro-

maar het ritme van de dansers volgt die veranderingen niet. Dat alles duurt ongeveer een kwartiertje, wat volgens Larrieu wel moet volstaan om de danshonger van het publiek te bevredigen. De savoir vivre van een Fransman, het laissez faire van een dichter.

Toch is dat voor een 'diepe' jongen als Larrieu allemaal niet genoeg. De naïv-

het woord 'bébé'. Verder is er een koreografie op een slaapliedje dat zo uit *The Singing Detective* lijkt te komen. De 'schoolkinderen' komen terug met zeldzaam en geïnteressante. In een interview met *Liberation* zegt Larrieu dat je op die manier jezelf kan vergeten, waardoor je dan weer inventief kan worden. "Je moet je vermommen om aan het strak georganiseerde te ontsnappen." De houdingen van de dansers zijn ook vaak kinderlijk. Tegen Korteweg zei de koreograaf dat één van de dansers een hele tijd een houding aannam zoals toen ze als kind naar televisie keek, op de knieën, met het hoofd en het lichaam helemaal naar achter gebogen. Larrieu slaagt er in om op een originele manier romantisch te zijn, zijn verheerlijking van de natuur en het kind is zeer vernieuwend.

Regressie naar een kinderlijk stadium is meestal een vluchtiging. Larrieu ontsnapt echter niet uit de werkelijkheid zonder er een nieuwe te creëren. De vervreemding die de systemen het schept een nieuw verband waarin door demystificatie van de systemen het natuurlijke haar belangrijke plaats in de werkelijkheid terugkrijgt. De koreograaf heeft het over het mystificeren van de banaliteit, van het alledaagse. Hij wil niet naar antwoorden zoeken, want volgens hem zijn die er niet. Dansers zijn

er zich erg van bewust dat voor de mens alles voortdurend verandert, dat alles in beweging blijft, dat er in het dagelijkse leven niet zoets is als een vaste, onveranderlijke orde die beantwoordt aan bepaalde wetten en die je door de logica kan bevragen. Zo heeft ook de rationaliteit haar beperkingen.

Als je alle logica achter je laat, ontdek je wel nieuwe mogelijkheden die bij de mens latent aanwezig zijn. Op een dieper nivo dan wat in woorden en logica uit te drukken is, krijg je een ander begrip van wind, aarde, water. Het decor verandert, het tekent zich harder af, en ook de zaal wordt voor een stuk verlicht. Je wordt

opgenomen in de nieuwe werkelijkheid die op de scène ontstaat. Sommige dichters, zoals T.S. Eliot, slagen erin iets dergelijks te doen met woorden. Een speler uit de groep draagt in verrassend mooi Engels een stuk uit Eliot's 'Four Quartets' voor waarin de dichter zichzelf zodanig wegcijfert dat natuurelementen als wind voor zichzelf gaan spreken. Maar na dit poëtisch moment krijg je weer scherpe contrasten. Ook in de koreografie ondermijnt Larrieu alle systematiek en daarmee ook een éénduidige interpretatie.

Larrieu stelde zich bij Korteweg de vraag of hij anti-dans maakt en bleef, zijn filosofie getrouw, een antwoord schuldig. Na het eerste kwartier is het inderdaad niet meer zo duidelijk of wat we zien wel degelijk dans is. Er worden gedichten voorgedragen, er wordt traag tot zeer traag bewogen en de dansers spelen een spelletje met elkaar. De koreograaf ziet zichzelf echter niet in een traditie geplaatst. Hij wil vanuit een soort tabula rasa standpunt vertrekken, zonder zich al te veel vragen te stellen of er wel een systematiek zit in de voorstelling. Wat hij wel wil is een harmonie scheppen. Geleidelijk worden in de voorstelling de individuele verschillen tussen de dansers bijgelegd. Larrieu heeft het over een 'micro politique', die uiteindelijk resulteert in een eenheid tussen de dansers. Als ze het publiek groeten reiken de dansers elkaar de hand en verstengelen ze tot een mystiek lichaam. De diepgang die ze bereiken vind je alleen in grote kunstwerken.

Koen Hendrickx

Anima: Daniel Larrieu knaagt aan onze zekerheden.

jector gebruikt om vuurhaardjes te suggereren, voor Anima vervormden synthesizers de stem. Toch hebben zowel Platel als Larrieu het meest aandacht voor de natuur. Ze gebruiken technische snufjes om een door techniek beheerst wereldbeeld te ondermijnen. Een vernieuwend gebruik van de techniek zorgt voor de vervreemding die nodig is om een terugkeer tot het natuurlijke mogelijk te maken. Zoals ze op Woodstock ook op elektrische gitaren gingen slaan om de schoonheid van een natuurlijk leven te bezingen.

Bevrediging

Fransen hebben zin in het leven. Zes dansers bewegen op akkoordmuziek, terwijl je op het decordoek een beeld krijgt van een aantrekkelijk natuurbeeld, een sfeerbeeld van een baai aan een tropische kust. Het lijkt soms wel gevaarlijk veel op een reclame voor de Club Méditerranée. Als later in de voorstelling de zachte frontale belichting echter verandert in een harde achter het decordoek, zal het beeld heelwat minder aantrekkelijk worden. Maar vooralsnog kom je in een soort paradijs terecht. Larrieu vertelde Korteweg dat het publiek dans verwacht en dat hij het ze ook wel wil geven. De zes dansers bewegen in paren, op een prettige, herkenbare manier. Nu eens weerklinkt er een walsje, dan weer een stukje stakkato,

teit in het eerste deel is een gaatsvuller om je wat gemakkelijker te gaan voelen bij de hoofdschotel. De dichter zegt dat "de dingen slechts leven krijgen in relatie tot een zeer diepe betekenis", en die laten aanvoelen is voor hem ook wezenlijker dan het bevredigen van de zin voor dans bij het publiek. Echt romantisch als hij is, probeert hij zijn overtuiging niet in een logisch systeem te vatten. Na het eerste deel komt hij op en spreekt hij in een mikrofoon een reeks getallen uit in een ongeordende volgorde. Daarmee doet hij weer een stap uit de zinvolle werkelijkheid, veroorzaakt hij een nieuwe golf van vervreemding. *Anima* is een overtuigende afbraak van de logische constructie, Larrieu knaagt op magistrale wijze aan onze zekerheden. Op de vraag van Korteweg of hij de keuze van de titel 'anima' wilde motiveren door naar de psycho-analyse te verwijzen, zei Larrieu dat hij het woord koos om zijn klankwaarde, dat hij bij systemen als de psycho-analyse in het water valt.

Beebee

Die terugkeer naar het voor-logische door het afwijken van alle systematiek heeft iets heel kinderlijks. In het eerste stuk lijken de dansers bijvoorbeeld schoolkinderen. Tijdens de rest van de voorstelling hoor je het werkwoord 'être' tussen de muziek door in de toekomstige tijd vervogen en je hoort ook wel soms

Mal Pelo over dansen

Vrijheid is het allerbelangrijkste

Vorige week bracht *Mal Pelo*, een gezelschap uit Barcelona voor Klapstuk *Quarere*, een dansvoorstelling over twee mensen, verwickeld in een tegelijk ruwe en tedere zoektocht naar elkaar. Over hun eigentijdse en zeer eigenzinnige manier van dansen hadden we een gesprek met Maria Muñoz Guillen en Pep Ramis Sureda, dansers en geliefden, samen Mal Pelo.

Veto: *Zou je de manier van dansen van Mal Pelo karakteristiek kunnen noemen voor de zogenaamde Spaanse nouvelle vague?*

Ramis: «De Spaanse moderne dans heeft eigenlijk nog maar een vrij korte ontwikkeling achter de rug: ongeveer vijftien jaar. Het is ook niet zo dat er duidelijk verschillende concurrerende stromingen of scholen af te bakenen zijn. Het zijn veeleer individuele dansers die elk nieuwe ideeën in Spanje hebben binnengebracht. Op dit moment zijn er bij ons rond zes of zeven groepen uitgegroeid. De dansers groeperen zich vaak uit noodzaak, omdat je enkel als 'echt' gezelschap recht hebt op subsidies van de overheid. Behalve het contact met de ex-kollega's waarmee we nauw hebben samengewerkt, hebben we maar weinig zicht op de dingen waar andere Spaanse dansers mee bezig zijn.»

Veto: *Waar liggen dan jullie persoonlijke 'roots'?*

Muñoz: «Ik hou me al langer bezig met dans dan Pep en ik heb al heel verschillende dingen achter de rug. Ik heb zelfs een eerder klassieke dansopleiding gevolgd in Barcelona. Dat heb ik dan ook maar twee jaar volgehouden, want je kreeg daar helemaal niet de kans je creativiteit te uiten in de dans. Daarna ben ik naar Amsterdam gegaan, waar ik gedanst heb bij de Japanner Shusaku Dormu. Die man heeft een sterke invloed op me gehad. In die periode heb ik ingezien dat je in dans altijd moet openstaan voor improvisatie, en dat je je nooit aan banden mag laten leggen door welke techniek dan ook. Later heb ik gewoon mijn persoonlijkheid gevolgd, toen ik danste met Maria Antonia als de groep *La Dux*.»

Ramis: «Ik ben pas drie jaar geleden begonnen. Eerlijk gezegd hield ik niet van het werk van andere dansers. Het leek me allemaal vrij emotioneel. Ikzelf werd vooral geboeid door de 'kontak-improvisatie', iets wat min of meer gestart is door Steve Paxton. Het betekende een heel andere benadering van de dans. In feite heb ik me voornamelijk met dans-workshops beziggehouden voor ik ging werken met een Italiaanse danseres, Adriana Boriello. Het begrip 'roots' doet me niet denken aan één of andere bekende techniek. Het zijn eerder eenvoudige dingen die me bij het dansen inspireren, zoals de gezichten van mensen op straat of een scène uit een film.»

Liefde

Veto: *Zou 'Quarere' er anders hebben uitgezien indien jullie geen relatie zouden hebben met elkaar?*

Muñoz: «Het is wel zo dat we al een tijdje samenwerken als Mal Pelo vóór we een relatie begonnen, en niet omgekeerd. Ongetwijfeld geeft het wel een ekstra dimensie aan onze dans. Toch is het niet essentieel, in die zin dat het verhaal net zo goed gebracht kan worden door dansers die geen liefdesrelatie hebben met elkaar. *Quarere* is trouwens geen weergave van onze concrete relatie. Het is ergens veel universeeler, het is een zoektocht die zoveel relaties zou kunnen kenmerken.»

Veto: *Soms had ik de indruk dat Mal Pelo een soort terugkeer voorstaat naar de 'naakte' dans, een dans zonder*

fransjes. Vooral de momenten zonder muziek deden rauw aan. Was dat jullie bedoeling?

Muñoz: «Je zou onze dans inderdaad 'naakt' kunnen noemen. Soms houden we er gewoon van naar het geluid van onze bewegingen te luisteren en dan zou de aanwezigheid van muziek storend kunnen werken. Leo Lankhuizen, die de muziek maakt, volgt van heel dichtbij het creatieve proces. Bij sommige scènes weigert hij gewoon muziek te schrijven, omdat ze op zichzelf compleet zijn en geen muziek vragen.»

«Bovendien hebben dergelijke momenten ook hun effect op het publiek. Als je de dans bruusk herleidt tot zijn essentie, dan wordt het publiek als het ware met het gezicht op de dansers gedrukt. Plots is er dan ook geen afstand meer waarachter ze zich kunnen verschuilen.»

Mystiek

Veto: *Wat is dan volgens jullie het essentiële bij de dans?*

Ramis: «Dansen is iets dat je in alle vrijheid moet kunnen beleven. Het moet je toelaten uit te drukken wat je voelt, zonder dat je daarom echt iets concreets moet zeggen. Techniek is wel belangrijk als een benaderingsvorm waaruit individuele verschillen blijken, maar het mag zeker geen restrictie worden. Want vrijheid is onontbeerlijk voor een danser.»

Veto: *Het einde van het stuk leek me heel bruusk, bijna brutaal. Wat was jullie bedoeling daarmee?*

Ramis: «Het is misschien ook geen einde in de traditionele betekenis van het woord. Het leek ons mooier na onze dans drie punten te plaatsen, als na een literair verhaal. In die zin laten we ook aan ons publiek de vrijheid die voor ons zo belangrijk is.»

Claudia Van de Velde

Een job binnen handbereik!

bel ons nog vandaag:

OFUP jobs voor studenten:
02/242.54.28

ma.-vrij. 13 u. 30 - 19 u. 30

Lambermontlaan 474, 1030 Brussel

advertentie

Het beste uit de kringbladen

Onthaalt, gij luie slaper

Aan de KU Leuven wordt er deze dagen op heel wat manieren voor de opvang van nieuwelingen gezorgd. Fakulteitskringen organiseren onthaalweekends en rondleidingen, de universitaire diensten proberen van in het begin van het academiejaar bij de nieuwe studenten bekendheid te verwerven, de Leuvense middenstand lanceert een offensief, allerhande bladen brengen een onthaalnummer. Zo ook de kringbladen. Ze zijn het produkt van enkele creativelingen uit een fakulteit of studierichting, en dienen bij de start van het nieuwe jaar hoe dan ook het reilen en zeilen van kring en fakulteit voor te stellen. Leve de nul- en onthaalnummers!

De eerste kringbladnummers hebben ongetwijfeld de bedoeling eerstekenners en andere nieuwelingen te verwelkomen en mee wegwijs te maken in wat er aan de universiteit en in Leuven te beleven valt. Er wordt dan ook vanalles en nog wat in voorgesteld. De meeste kringbladen - de naam spreekt voor zich - leunen sterk aan bij een kring en presenteren dus bij voorkeur eerst de presidiumwerking met alles erop en eraan. Preses, vice-preses, sport, sociaal, cultuur en cultuur, werkgroepen, kursdienst, alles wat binnen een kring wordt gepresteerd, passeert de revue. De een brengt zoets al wat vlotter dan de ander, natuurlijk. Zo geraakt het blaadje *Akuu* van de geneskundestudenten niet veel verder dan een droge opsomming van voorbije (geslaagde) en komende activiteiten, en kan je er zoals de voorbije jaren hoofdzakelijk in vinden wanneer je waar welke cursus kooft of pint drinkt. De ploeg 'cultuur' heeft dan weer wel een poging gedaan eigen en Leuvense evenementen iet of wat voor te stellen. Blijkbaar hecht de kring of het kringblad niet onmiddellijk belang aan een uitgebreide voorstelling van zaken, en hangt alles af van de creativiteit van de verschillende ploegen.

Smacht

De meeste kringen zijn echter wel degelijk fier op hun werking. *Irreëel* bijvoorbeeld, het blad van de Vlaamse Technische Kring (VTK) stroomt over van entoesiasme over het eigen presidium. De preses in zijn 'woordje': "Met een stevige motivatie, honderd procent inzet en groots plannen wordt het jaar voorbereid. (...) VTK kalft er weer een beetje beter uitzien. (...) Het moet goed worden. Het zal goed worden." Dit fraais staat te midden van een poëtische evokatie van de voorbije zomer, de herfst en het begin van het academiejaar. Wij hadden nooit kunnen vermoeden dat ook burgerlijk ingenieurs dergelijk dichtertelijke zielen onder hun leden tellen.

Maar ook *Nonius*, produkt van de industrieel ingenieurs, gaat de dromerig-literaire toer op. Eén of twee studenten vonden de ideeënbus van de kring blijkbaar de gewenste plaats om hun gedachten te deponeren. De redaktie plaatst de kreaties dan ook, allicht bij gebrek aan ander materiaal. Een greep: "Jouw bloedse lippen die zich krullen tot vrucht van hemelse versmachtendheid, grenzen de tegenwoordigheid mijner bestaan. Een duivels verlangen, de roodste appel der aards paradijs. De sierlijk sissende slang, gegromd bestaan, onweerlegbaar verleidend tot een hap in maagdelijke vergenkelijheid. De openbaring der vanderkeldijheid."

Verder schrijft ook ene Ilse zich in het onthaalnummer van *Nonius* verschillende beslommeringen van het lijf. Het eerste stukje gaat over vriege ("Steeds opnieuw vinden ze de kriebelgevoelige zones"), het tweede over de band tussen schrijven en emoties. Die bedoeling is waarschijnlijk goed, maar het blijft allemaal een beetje in het ijle. Jammer, nochtans.

Naast al dat literairs brengt *Nonius* ook nog wel enkele stukjes over de kringwerking: het feestkomitee, het cultuur- en sportprogramma, de 'special events' worden voorgesteld. Het blijft echter allemaal een beetje droog of flauw, zodat de nieuwe lading industrieel ingenieurs-in-spe zijn heil toch maar in de literatuurstukjes zal moeten vinden.

De meeste kringen doen het echter anders. Ook al gaan ze in de loop van het jaar allemaal wel eens de literaire toer op, toch proberen ze van het onthaal-

nummer wel degelijk een onthaalnummer te maken. Dat betekent dat ze niet enkel de kringwerking voorstellen, maar ook een beetje een overzicht geven van ongeveer alles wat Leuven te bieden heeft. Universitaire diensten, studeren, uitgaansleven, studentenbeweging, sportinfrastructuur, cultuuraanbod, noem maar op.

Voorbeelden van goede kringbladen op dat vlak zijn bijvoorbeeld het *Neuroosje* en de *Balans*. Balans, het tijdschrift van de rechtstudenten, heeft vorig jaar enigszins een inzinking gekend, maar is er in dit eerste nummer duidelijk weer bovenop. Via een soort 'woordenboek', dat niet echt grappig maar wel leesbaar is, worden bijvoorbeeld een aantal begrippen uit de 'vaktaal' en het studentenjargon aangebracht, waarmee een nieuwe rechtstudent al heel wat verder raakt. Daarbij horen een zinnige uiteenzetting over de monitoraatswerking en de fakulteitsraad, richtlijnen voor de eksamens en een waarschuwing tegen repeteratoren. Verder brengt Balans zowel voor eerstekenners als nieuwe eersteelsters een vrij ludiek overzicht van het respectieve profienbestand en de bijbehorende manier van lesgeven en eksamineren. Alleen het stukje over de roeping van 'Raf' voor het presserschap valt tegen, maar dat nemen we er wel bij. Soms is Balans ook wel beduidend saai. Ze schrijven zelf, met tegelijk een oproep naar iets meer lucide geesten.

Het *Neuroosje* is grappiger. Ook zij stellen de 'belangrijkste' profien voor en nemen hen tegelijk op de korrel. Dit kom je bijvoorbeeld over het vak Moraalfilosofie van Lembrechts te weten: "Verbanden leggen tijdens het blokken is dan ook verleidelijk, maar met het oog op de vrij gemakkelijke vragen zeker niet noodzakelijk." En je haalt eruit naar welke les je moet gaan, hoe je een vak ongeveer moet blokken, hoe de vragen worden gesteld. Ook over andere onderwerpen geeft het *Neuroosje* een hoop informatie. Het kollegerooster wordt uitgepluisd en het belang van examenreglement benadrukt. Onder de hoofding 'Mijnvennd' vindt de kersverse

student dan waarschuwingen tegen de wervingspraktijken van het KVHV en tegen de repeteratoren. Het *Germaanje* (Germaanse Filologie) gaat dezelfde toer op: een profienbestand waarvan de bespreking, alhoewel een beetje braaf, best te pruimen valt, en een stevige uiteenzetting over het monitoraat.

Ivoor

De meeste kringbladen hebben dus wel wat te vertellen. Soms gaat het verstreken van informatie echter ook de mist in. Zo beweert *Floreat*, het blad van de Landbouwkring, in een overigens goed gestoffeerd nummer, dat je met een Acco-kaart 5 à 10% korting krijgt, waar het gemiddeld toch wel 15% is. Verder schrijven ze in verband met Sociale Raad: "Studiebeurzen komen van de overheid, en hebben also niet rechtstreeks te maken met de sociale raad en sociale sector in Leuven." En wij die dachten dat studiefinanciering een van de werkpunten van Sociale Raad was.

Over de hele studentenorganisatie wordt dus duidelijk niet altijd klare informatie verstrekt. Het *Neuroosje* en *Balans* doen het vrij goed, maar bij *Akuu* en *Irreëel* loopt het mis. Naar aanleiding van de toetreding van Ekonomika tot Loko bijvoorbeeld schrijft Gert Van Assche, preses van Medika, in het Medikablad *Akuu*: "Medica zal dit jaar, samen met vele andere kringen, proberen om de studentenbeweging een gelaat te geven dat herkenbaar is voor de studenten. Loko heeft te lang in en ivoeren toren gezeten." Verdere uitleg wordt er niet gegeven. Daarmee moeten de eerstekenners het dan maar doen.

Kop

Bij sommige ingenieurs ligt het blijkbaar nog gevoeliger. Zo schrijft een sociaal afgevaardigde van het VTK: "Toch leeft bij het VTK nog de idee dat rond vele maatschappelijke problemen niet moet gewerkt worden. Loko is geen anti-

racistische organisatie, maar een studentenkepel. Tegen racisme zal wel door anti-racistische organisaties gereageerd worden." Nochtans schrijft hij erboven dat "sociale raad ook een breed maatschappelijk probleem niet vermindert." Dat hebben wij ook altijd gedacht.

In het verleden zou Sociale Raad ook veel krediet verloren hebben door "extrem linkse standpunten van een kern supergeëngageerden die dankzij hun dossierkennis een groot deel van de macht naar zich toe trokken." Die supergeëngageerden hebben blijkbaar ook Veto in handen, want "Veto is het studentenblad dat de ideeën van Loko zou moeten uitdragen, maar gezien hun onafhankelijkheid en kopigheid komen ze welens in konflikt met de raden." De kringbladschrijvers hebben duidelijk allemaal begrepen dat er informatie verstrekt moet worden, maar waarop die 'informatie' gebaseerd is, en of die informatie wel juist is, lijkt niet iedereen even belangrijk te vinden.

Lut De Boel

Brussel, hoofdstad van Europa

Brussel wordt verkocht

De 'Euroforie' is niet even idealistisch geïnspireerd als vaak wordt beweerd. Ook de slogan 'Brussel, hoofdstad van Europa' blijkt bij nader inzien vooral ingegeven door winstbejag. Wie vooral beter worden van de beslissing om het Europees Parlement naar Brussel te verhuizen, zijn de grondspeculanten. Voor de inwoners van Brussel betekent het niet minder dan een ramp: hele wijken moeten nodeloos verdwijnen.

Het praktische argument om de Europese instellingen meer te centraliseren is dat de huidige situatie onhoudbaar geworden is. Het Europees Parlement houdt haar plenaire zittingen in Straatsburg. Maar de Commissie (die de Europese wetgeving opstelt) en de Raad van Ministers (die ze moet goedkeuren) hebben hun residentie in Brussel, net zoals de commissies (of werkgroepen) van het Parlement. De studiesteden en de bibliotheken zijn dan weer in Luxemburg gevestigd.

Aangezien het Parlement bovendien de Commissie controleert, betekent dat telkens een maandelijkse verhuus van vierhonderd kilometer niet alleen van vijfhonderd parlementleden en hun personeel, maar ook van een compleet archief. Een enorme geld- en tijdsverspilling dus, en bovendien zijn die Europese parlementsleden in Brussel slecht behuist. Kortom, er mag wel iets veranderen.

Dat vond het Europees Parlement ook. Er werd een commissie samengesteld met als rapporteur de Britse conservatief Prag, die moest uitmaken welke stad het best geschikt is als Europese hoofdstad. Zeer tegen de zin van de Fransen, die natuurlijk vonden dat

Straatsburg daar ideaal voor was, werd voor Brussel gekoepeld. Het Europees Parlement volgde Prag, overigens niet zonder zware debatten. Wat naast de centrale ligging meespeelde bij de beslissing, was het feit dat Brussel een belangrijk internationaal trepunt is. In de stad zijn niet alleen andere internationale instellingen gevestigd, maar ook heeft Brussel het meeste zetels van belangrijke ondernemingen gevestigd.

De keuze voor Brussel als Europese hoofdstad heeft ingrijpende gevolgen, zowel positieve als negatieve. Brussel zal, meer nog dan nu, veel kapitaalcrachtige ambtenaren aantrekken, wat de stad economisch en cultureel ten goede zal komen, zo wordt verzekerd. De euforie over de grote tijd die Brussel tegemoet gaat neemt soms zelfs hysterische vormen aan. Koploper is het magazine 'Trends', dat voor een financieel blad wel erg ver gaat door Mao te parafaseren: "Laat duizend bloemen bloeien".

Lobby

De prive-tekst heeft trouwens niet gewacht op de beslissingen van de politici om in gang te schieten. Nu al is men bezig aan de bouw van een kongrescentrum, dat dienst zal kunnen doen als vergaderzaal van het Europees Parlement. Maar zelfs als beslist wordt dat het Parlement niet naar Brussel komt, zal het kompleks niet hoever leeg te staan. We zeiden het al: Brussel is nu al een belangrijk internationaal knooppunt. Het is bijvoorbeeld het vierde wereldcentrum voor internationale konferenties en staat op de zevende plaats op de lijst van de financiële centra. Een kongreszaal zal dan ook niet lang leeg staan.

Dat 'Trends', en meer in het algemeen de zakenwereld, zo achter Brussel aanzit, is niet verwonderlijk. Een aantal grote bedrijven zullen het meeste winnen aan de hele operatie. Zoals het er naar uit

ziet, zijn ze meteen ook de enige 'winnaars'. Wie het hard zal te verduren krijgen zijn de inwoners van Brussel.

Vergeleken met andere hoofdsteden zijn de woning- en huurprijzen in Brussel relatief laag. Je hoeft met andere woorden niet echt rijk te zijn om er te kunnen wonen. Maar daar komt een einde aan. Nu al wordt de woningmarkt verstoord door buitenlandse ambtenaren die het zich kunnen veroorloven buitensporige prijzen te betalen. In Brussel en randgemeenten, maar ook in Leuven (zie Veto nr. 2) leidt nu al tot wantoestanden. De huidige huurverhoging is namelijk volledig in het voordeel van de verhuurder opgesteld. Deze kan de huurprijzen onbepaald opdrijven en huurders uitzetten zonder enige reden. Het is in dat opzicht een goed teken dat onlangs vanuit verschillende partijen (SP, VU, Agaleu) wetsvoorstellen werden ingediend om de huurder een begin van rechtszekerheid te geven.

Korrupt

Paul Staes (Agaleu) was het enige Belgische Europees Parlements lid dat tegen de overplaatsing van Straatsburg naar Brussel stemde. Hij is niet tegen een rationalisatie op zich, maar verklaarde zich gekant tegen de dubieuze besluitvorming waarin het hele proces is verlopen. En dat is een typisch stukje nationale politiek.

Vóór de Europese verkiezingen van 18 juni werd het Brusselse Gewest bestuurd door de nationale regering. In praktijk kwam het er echter op neer dat de staatssecretarissen gewoon hun zin deden, zonder enige democratische controle. En dat is eraan te merken. De bewindslieden stoorde zich niet aan het gewestplan (dat onder meer de woon- en buroorruimten vastlegt), en wachten ook niet af op wat er op nationaal of internationaal vlak beslist ging worden. De banden van sommige staatssekreta-

risen met de Generale en de BAC hebben een en ander zeker beïnvloed. Zo kon het gebeuren dat de Brusselse Eksekutieve aan zichzelf een bouwvoorvraag aanvroeg. Een bizarre manier van doen, maar alleen op die manier kon het gewestplan (dat voorziet waar er woon- en waar er kantoorruimte komt) omzeld worden. Het is dan ook niet toevallig dat tegelijk met de bouwvoorvraag een verzoek tot wijziging van het gewestplan ingediend werd. Want het huidige gewestplan voorziet op de bewuste plaats (Leopoldswijk) alleen maar woonruimte. Maar het gewestplan is niet heilig; het kan gewijzigd worden, om redenen van internationale belang. En het is juist dat motief dat ingeroepen wordt om het gewestplan te wijzigen.

Waarom dan al die drukte rond een situatie waar toch niets aan te veranderen is? Want ook Staes is principieel niet tegen de keuze voor Brussel als vestigingsplaats van het Europees Parlement. Wat hier echter in het oog springt, is dat blijkbaar niemand rekening heeft gehouden met de belangen van de buurtbewoners. Nochtans waren er andere plannen voor een Europese wijk te bouwen, waarbij er wel rekening werd gehouden met de buurtbewoners. Maar de gronden ervoor lagen op het grondgebied van Evere en Schaarbeek, en die waren blijkbaar niet het eigendom van die bewuste projectontwikkelaars.

Tegelijk met de Europese verkiezingen over op 18 juni ook voor het eerst de Brusselse Gewestraad verkozen, het democratisch verkozen lichaam dat de Eksekutieve controleert. Deze Raad kon pas vorige woensdag voor het eerst bijeenkomen. Voorlopig werd daar nog niet op de concrete problematiek ingegaan. Het bleef wat bij algemene beleidsverklaringen, waaronder ook de bezorgdheid om de belangen van de Brusselaars. Maar ook hier kan men alle kanten uit: "Er zal voldoende plaats blijven voor de prive-tekst in het immobielbeleid. De internationale roeping van Brussel is één van onze grootste bekommernissen, maar niet ten koste van de Brusselaars", aldus Charles Picqué, voorzitter van de Eksekutieve.

Stefaan Deckmyn
Luc Janssens

Oriëntalistiek en universitair beleid

Spitsfilologie, bijna op nivo

Het is vooral in de cultuurwetenschappen dat onze universiteit zich zal moeten waarmaken als *Centre of Excellence*, want in het positief-wetenschappelijk onderzoek zullen wij door gebrek aan middelen weldra niet meer mee vooraan kunnen blijven. Dat ongeveer zei rektor Dillemans bij de viering van 50 jaar Instituut voor Oriëntalistiek, in 1987. En juist in dat departement doen zich ontwikkelingen voor die de indruk geven dat de KU Leuven ook in de cultuurwetenschappen de race gaat verliezen.

Aan de ingang van het Erasmushuis, het gebouw van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte, staat een ineenziggend bronzen paard. Vooral dat ineenziggend is erg toepasselijk. De voorbije jaren is het studentenaantal in L&W dramatisch gedaald. De tekenen van herleving van vorig jaar werden dit jaar niet bevestigd; eens te meer is het aantal nieuwe inschrijvingen verminderd. L&W studeren is onaantrekkelijk door de slechte vooruitzichten in het onderwijs, en door de wegdemering van de renaissance-achtige *humanitas*-gedachte in de moderne cultuur.

Het enige lichtpunt de laatste jaren was de geweldige groei van Oriëntalistiek, zowel in studentenaantal als in maatschappelijk belang. Het plafond voor de inschrijvingen is intussen bereikt. De systematische toename heeft nu plaats gemaakt voor trendgevoelige schommelingen. In functie van het wereldgebeuren zien we dit jaar een serieuze daling in Sinologie, een stijging in Slavistiek.

De faculteit als geheel heeft nog jaren van stagnatie voor de boeg. Dat impliceert financiële ademnood, en dus de verleiding om de minder rendabele

programma's af te bouwen: in eerste instantie die 'wereldvreemde' studies die juist het verschil maken tussen *akademia* en niet-universitaire vakopleiding.

Voorbeeld bij uitstek is de afdeling Oude Nabije Oosten (ONO) van het departement Oriëntalistiek. Daar beginnen elk jaar een handvol studenten bij evenveel profen aan Egyptologie, Bijbelse Filologie, Semitistiek, Assyriologie en 'Byzantinistiek en het Kristelijk Oosten'. Laatstgenoemde studierichting is zopas, op de fakulteitsraad van 19 oktober 1989, afgeschaft. De titularis gaat op emeritaat en wordt niet vervangen. In plaats van de licentie kunnen belangstellenden wel nog een speciaal getuigschrift in 'Byzantijnse en Vroeg-kristelijke Studies' behalen.

Het afschaffen van een afdeling waar (of omdat) een prof 65 wordt, is - hoewel het volgens de afscheidnende titularis "zijn onrechtelijke universitaire beleid genoemd wordt" - geen eenmalige procedure. De komende jaren zal op dezelfde wijze Assyriologie door Semitistiek opgeslorpt worden, en Indologie afgeschaft. Gezien de budgettaire toestand van de faculteit, was de val van Byzantinistiek nagenoeg onafwendbaar. Zonder iemand te moeten afkanken heeft men een studierichting afgeschaft die, blijkens het tot nul naderende studentenaantal, weinigen zullen missen: een ongewoon pijnloze besparing.

Troetelkind

Vanuit het standpunt van het algemene KUL-beleid is deze afschaffing veel minder vanzelfsprekend. Is de KU Leuven immers niet, naar het woord van onze rektor, het "denkcentrum van de katholieke wereld"? En maakt de Kerk van vandaag niet meer dan ooit werk van de oekumenische dialoog met de Oosters-kristelijke kerken? Is het bijgevoel niet gewenst, dat juist deze universiteit een belangeloze investering doet in de studie van het Armeense, Syrische, Etiopische, of Orthodoxe kristendom?

Blijkbaar niet. Byzantinistiek als afstudeerrecht verdwijnt, en tegelijk is een verzoek vanuit Slavistiek om een cursus over de Russisch-Orthodoxe traditie op te richten, afgewezen. In heel ONO worden vakken en vak-uren weggespaard. Bovendien had de studie van het Kristelijk Oosten reeds in de jaren '70 zwaar ingeleverd, namelijk om de oprichting van de Sinologie 'mogelijk te maken'. Leuven beschikte toen over een befaamde rijzende ster in dit vakgebied; tegenwoordig doceert hij in Leiden, waar deze studies wel mogen bloeien.

Een heel ander soort test-case voor het universitair beleid ten aanzien van de cultuurwetenschappen, zijn de afdelingen 'Aziatische en Islamitische Studies' en Slavistiek. Om welbekende politieke, economische, demografische en culturele redenen neemt het belang van deze vakgebieden voortdurend toe. De studentenaantallen hebben deze trend gevolgd, het academisch en wetenschappelijk personeelsbestand echter niet. Eens te meer, een tanende faculteit heeft niet de middelen om voor een groeiend departement het nodige te doen.

De Indologie wordt daarom afgeschaft, nadat er in 1984 al bespaard was, opnieuw via een emeritaat, om 'ruimte te scheppen' voor de vernieuwing in Sino- en Japanologie. Voor elke uitbreiding in trendy afdelingen moeten andere afdelingen betalen. De Indische studies afschaffen is een dwaasheid. Zelfs als men het in Newspeak een rationalizing noemt. De culturele redenen nog daargelaten, zou de KUL toch moeten beseffen dat India een subcontinent is met meer dan een miljard mensen, dat grote vooruitgang maakt. Volgens The Economist is India 'a Japan in the making' - maar dan groter. Nog vóór het jaar 2000 zal men de (her)oprichting van een licentie Indologie even nodig vinden als recent die van Japanologie. Men kan zich die moeite besparen door de bestaande afdeling te moderniseren en weer volwaardig te maken.

Voor Slavistiek en Arabistiek/Islamkunde heeft de faculteit wel tot modernisering besloten, naar het voorbeeld van Sinologie. Er komen twee opties, een meer cultuurhistorische en een meer politiek-economische: een gezonde hervorming. De geïste invleeringen in Slavistiek (halvering van vak-uren) doen de opleiding veel minder goed, maar daarover wordt nog een extra praatorde gehouden. In Arabistiek is men dan weer relatief gelukkig omdat de faculteit een of andere spaarkous gaat bovenhalen om het aantal lesuren Arabisch te verhogen.

Anderzijds blijft het personeeltekort in het departement akuta, zelfs in de paratepaardjes Sino- en Japanologie. In de Chinees-Japanse bib is er niet eens een bibliotekaris. De wetenschappelijke uitstraling van het departement lijdt onder de ongehoorde werkbelasting van de docenten.

De universiteit is hierdoor bovendien nalatig in haar maatschappelijke taak. Om ons tot de Islamkunde te beperken: er is enorm veel te doen op gebied van het bikultureel onderwijs, de inspectie van het Islam-onderwijs in Belgische scholen, de kristelijk-islamitische dialoog, de Turkse studies. Het onderbemande departement kan op die bestaande, dringende behoeften niet adequaat inspelen.

Nederland

In onze buurlanden heeft men de tekenen des tijds begrepen, en investeert men hard in Oriëntalistiek. In Leiden heeft de afdeling Sinologie alleen al evenveel personeel als het gehele departement in Leuven. Men zegt dat dat komt doordat in Nederland deze studies gecentraliseerd zijn. Toch niet: zo kan je Islamkunde op vier en Indologie aan drie verschillende universiteiten studeren. Elk van die opleidingen heeft een voldoende bestaans: Islamkunde in Nijmegen beschikt over meer dan twintig mensen, ruim zoveel als alle Belgische universiteiten samen. In de drastische besparingen van minister Deetman werd, tegen veel protest in, voor de Oriëntalistiek omwille van haar strategisch belang een uitzondering gemaakt.

Wie wil ondernemen, vindt een middel; wie dat niet wil, vindt een excuus.

Er zijn personen aan de KUL die zeggen dat Nederland voor dit vakgebied nu eenmaal 'meer traditie' heeft. Onzin. De meest succesvolle afdelingen in Leuven zijn juist die waarin men geen traditie had: Sino- en Japanologie, en Slavistiek. Men hoeft maar te besluiten tot het *kreëren* van een traditie. Leuven had het grote traditie in de studie van het kristelijk Oosten (ondermeer rektor Laezele) en van het boeddhisme, maar zowel de KUL als de UCL verwaarlozen die traditie.

Wat kan de KUL doen om bij te blijven in dit vakgebied, waarvan de rektor in visionaire redevoeringen het toenemend belang erkend heeft? Het departement is nu reeds kampioen in het aantrekken van eksterne financiering. En de faculteit heeft gedaan wat ze kan. De situatie van het departement binnen de faculteit is uitzonderlijk, en wettigt een uitzonderlijke oplossing.

Daarom heeft de studentenkring Eeos, op de Akademische Senaat verleden jaar in februari en in een omstandig geargumenteerde brief aan het BAR, gewezen op de noodzaak van een initiatief vanwege de academische overheid. Twee keer was het antwoord dat "dit een zaak voor de faculteit is". Nochtans heeft de fakulteitsraad van december '88 in een motie aan de akademische overheid gevraagd om 'iets te doen' om in Oriëntalistiek de vereiste initiatieven mogelijk te maken, aangezien de faculteit de middelen daartoe niet heeft. Die motie is tot dusver straal genegeerd.

East Asia

De KUL heeft enkele jaren geleden gedemonstreerd hoe je, zonder aan de inter- en intra-fakultaire verdeelsleutels te raken, toch iets speciaals kan doen om een afdeling vooruit te helpen. Het was toen al China wat de klok sloeg, het Sinologieprogramma werd hervormd, en de KUL richtte het China-Europa-Instituut (CEI) op. De verwachting bestond dat dit CEI een aanzienlijke steun en ontlooiingskans zou betekenen voor het departement. Dat is echter tegengevallen. Het organisatorisch opzet bleek minder geslaagd, ondermeer door de bemoeienis van onbevoegden die zodondig mee op de CEI-affiche wilden, en door de onduidelijk afgebakende functies (onderzoek, management centre, kanaal van de Vatikaanse oostpolitiek). En de aansluiting op de werking van het departement was er helemaal niet, integendeel.

Mits men zulke fouten vermydt, blijft de formule nochtans een goede noodoplossing voor zover de KUL niet zelf voor de financiering kan instaan: een Instituut met gemengd statuut oprichten, daar eksterne financiering voor aantrekken, en er het onderzoek van de betrokken afdeling mee ondersteunen. Het lijkt momenteel de beste weg te zijn voor de expansie van die afdelingen van L&W die een sterke actualiteitswaarde hebben, zonder dat ivoren torens als Musiologie of Egyptologie ervoor moeten opdraaien.

Daarom spreekt de rektor nu van een groots Instituut voor 'East-Asian Studies': het CEI zou daar blijkbaar in opgaan, samen met het (door de initiatiefnemers op een laag pijtje gehouden) Japan-Instituut. Daarvoor, en ook voor een nieuw Instituut voor Oosteuropakunde, zouden *nieuwe* mandaten gekreërd worden. Dat heeft de rektor met zoveel woorden beloofd tijdens een rede in de Hallen op 8 juli. Hoe men dat rijmt met de mededeling dat het allemaal een zaak van de faculteit is, blijft onduidelijk. Maar dat geeft niet: wanneer de rektor entoesiast toezegt dat de KUL in dit vakgebied wil investeren om de trein van de 21ste eeuw niet te missen, dan moeten we hem op zijn woord geloven. En hem aan zijn woord houden.

Walter Pauli
Marj Premeel

Koen Elst

VTK gaat naar Japan

Kuifje achterna

Kuifje heeft in zijn carrière zowat de halve aardbol afgereisd: van Afrika tot Amerika, van Peru over Molensloot naar Syldavië. Hij bezocht echter nooit Japan. VTK, de kring van de ingenieursstudenten, wil echter beter doen dan onze nationale reporter. Daarom trekken 150 laatstejaars van 18 tot 28 januari met z'n allen naar het spreekwoordelijke 'Land van de Rijzende Zon'. Ordinaire toerisme? Allermint. Het programma zit eivul met bezoeken aan universiteiten, laboratoria en bedrijven. Bovendien hoopt het organiserende VTK ook dat de Japanse cultuur voor hen geen gesloten boek meer zal blijven.

Het hele opzet van de Japan-reis werd woensdag 18 oktober voorgesteld in het Arenbergkasteel. De 'eenvoudige perslunch' ademde dezelfde sfeer als het decor: gedistingeerd, zber chique, tot in de puntjes verzorgd, professioneel, zelfs een tikeltje *blase*: wij waanden ons soms op een persvoertuig van een heuse multinational. Het VTK kent zijn wereld. Alleen jammer dat er slechts een handvol persjongens kwamen opdagen. Veto was echter van de partij.

De organisatie van een Japanreis voor 150 studenten is geen sinecure. Op 19 januari zullen de *burgies* op drie verschillende plaatsen in Japan worden gedropt. De drie groepen volgen wel gelijkaardige programma's, maar die hebben toch elk hun specifiek aspect. Zo zal de groep die naar Tokio reist de Japanse super-spitstechnologie leren kennen, terwijl de groep van Nagasaki wat verder doordringt in het sociale

ingenieurs achterblijven. Voor al wie dan toch de weg terugvindt, is er nog een gevechtshow voorzien. Er wordt overnacht in jeugdherbergen, een universiteitslogement of gewoon bij Japanners-aan-huis.

De hele reis wordt georganiseerd door het VTK, maar de eerste contacten met Japan werden geleid door deken Aernoudt en Japan-kenner Prof Delaey. Die bundeling van krachten duidt op het grote belang van Japan: een belangrijke economische wereldmacht, een land waar ingenieurs bedrijven en universiteiten leren kennen. Volgens VTK-voorzitter Van der Steen wil men beter inzicht krijgen in de Japanse produktietechnieken, zonder dat het VTK zou wensen dat het Japanse model in België toegepast zou worden. Met die kennis zijn de deelnemers de concurrentie misschien eest stapje voor op de arbeidsmarkt. De Japanreis zou ook bijdragen tot de algemene vorming van de ingenieurs, en hen tenslotte meer 'mobiliteit' bijbrengen: de ingenieurs zouden vlugger geneigd zijn meer en verder te reizen. Alsof deze 'persoonlijke' voordelen nog niet volstaan, beogen de ingenieurs nog een 'maatschappelijk' doel, namelijk de promotie van het Belgische bedrijfsleven en de KUL in Japan.

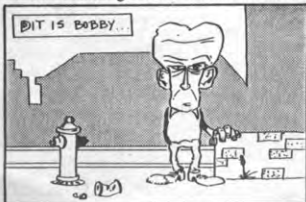
De Japanreis kost dertigduizend frank. Wie dit bedrag te hoog vindt, kan bij de Alumni goedkope leningen krijgen. Voor een Japanreis schijnt deze prijs erg goedkoop te zijn. VTK kan dit door sponsoring van bedrijven en, vooral, de opbrengst van hun 'industriedagen'. De personeelsdiensten van bedrijven kun-

nen daar contacten leggen met laatstejaars, maar moeten hiervoor wel betalen.

Dynamisch

Slechts honderdvijftig studenten 'mogen' de Japanreis meemaken. Het belangrijkste selectiekriterium is de 'socialiteit en de interesse voor kringactiviteiten'. Kortom, wie de vorige VTK-reizen heeft meegemaakt krijgt voorrang. De anderen krijgen ook dit jaar de kans om naar Rusland te gaan. Dit programma onderging wel een stevige wijziging: VTK wil blijkbaar een einde maken aan het imago van 'zuipartijen en puur amusement'.

De Japanners zouden echter geen Japanners zijn zonder een wederdienst te vragen. Positiever gezegd: de hele Japanreis kadert in een uitwisselingsproject. Leuven kan alvast beginnen te oefenen om even gastvrij en vriendelijk te zijn als de Japanners zelf. Het heet dat België minder gesloten is, wat dan weer de reden is waarom de Japanners veel sneller kunnen doordringen in onze culturen dan wij bij hen. Ondanks alle vlotte contacten blijft Japan, ook voor VTK-studenten, een land met een was van geheimzinnigheid. Of zullen de Japanners hun keukengeheimen toch verklappen aan onze ambitieuze, zelfkoker en gekostumeerde boegbeelden van de faculteit Toegepaste Wetenschappen?

Oh, aah, Veto (hihi)

← vervolg van p.1

kringafgevaardigde of een geïnteresseerde aanwezig. Op het einde van elk agendapunt werd dan een concrete vraag gesteld, waarover de presidia zich moeten uitspreken.

Wantrouwen

Het derde en voornaamste agendapunt was tegelijk het meest controversiële. Dit gedeelte van de jongste OAV is een voorlopig eindpunt in een hele reeks van structuurveranderingen binnen Loko. De "Communicatie tussen Veto met de Koepel", zoals de nota van de zeven initiatiefnemende kringen heet, verloopt op dit moment niet helemaal naar de wens van iedereen. Veto heeft op dit moment namelijk een vrij onafhankelijke positie binnen Loko. De afspraken en statuten van Loko schrijven voor: "Het studentenblad moet de spreekbuis zijn van de raden en de kringen, met ruimte voor de mening van individuele studenten. De hoofdredacteur en de redaktiesekretaris van het studentenblad worden voorgedragen door de redactie van het lopende academiejaar en bekrachtigd door de verschillende raden waar zij zich persoonlijk gaan voorstellen. Zij kunnen geweigerd worden indien na stemming op uitdrukkelijke aanvraag van een kring geboden, blijkt dat zij door de meerderheid van de helft plus één van de kringen niet aanvaard worden."

Vandaag wordt deze regeling door de zeven kringen niet meer voldoende

bevonden. 'De zeven' vergelijken de band tussen Veto en Loko graag met wat zij noemen "de verhouding tussen een eigenaar van een krant en de redactie". Volgens hen bepaalt een eigenaar van een krant de grote lijnen, en heeft de redactie volledige redactionele autonomie. Bij conflicten moet er overleg zijn, bij onoverkomelijke meningsverschillen volgt ontslag. De hoofdredacteur heeft immers "de ultieme politieke verantwoordelijkheid over zijn redactie. Hij kan deze verantwoordelijkheid ten opzichte van de eigenaar niet doorschuiven naar zijn redakteelēden." Zij vermelden ook expliciet "bij dit beleid is er geen sprake van enige voorafgaandelijke censuur."

Zij stellen dan ook enkele praktische wijzigingen voor: één onbelangrijke, namelijk duidelijkere afspraken rond de rubriek 'Uit de Raden', en één wezenlijke verandering van de procedure om de redaktiesekretaris en hoofdredacteur officieel te bekrachtigen. Hun voorstel wil die bekrachtiging laten plaatsvinden op een OAV (vroeger gebeurde dat op de verschillende raden afzonderlijk), wil dat de redaktiesekretaris en hoofdredacteur apart worden bekrachtigd (vroeger kwamen zij als team op), wil dat er een vertrouwensstemming komt (vroeger was dat een uitdrukkelijke wantrouwensstemming: de helft plus één van de aanwezige stemmen moest tegen de Veto-ploeg uitgebracht worden), en wil tenslotte dat voor zo'n OAV, als de Veto-ploeg niet bekrachtigd wordt, de mogelijkheid zou bestaan om een kandidaat

De universiteitskrant *Folia* uit Amsterdam berichtte onlangs "Actiegroep verwijdt Shell-advertentie uit Folia". De volledige oplage van Folia, dat net als Veto verspreid wordt, was volledig ingepikt wegens een Shell-reklame. Vreemd genoeg lagen de volgende dag alle Folia's terug. De reclame van Shell was uitgescheurd, en vervangen door een inlegstencil: de Universiteit van Amsterdam zou alle banden met Shell moeten breken in het kader van een actief anti-apartheidsbeleid. Fotokopies van het artikel op de achterkant van de uitgescheurde reclame hingen overal op, omdat het "uitdrukkelijk niet de bedoeling is de redactionele vrijheid van het blad te belemmeren".

Dit Nederlandse incident kan banaal lijken, maar toont zeer goed het precare karakter van een reclame-beleid aan. Veto heeft tot dusver nog niet zo'n problemen gehad. Wij hanteren dan ook de nodige restricties. Toen in jaargang 8 de redactie besliste reclame te plaatsen, schreef men "de redactie onderkent ten volle de fundamentele immoraliteit van reclame", maar het bleek financieel noodzakelijk. De subsidies van de Raad voor Studentenvoorzieningen betalen de redaktiesekretaris, de drukkosten, de verzending, het vervoer, de lay-out en een aantal kleinere uitgaven. De reclame zorgt voor de financiering van zeterk en donkere kamer.

De oppervlakte voor reclame in Veto is afgebakend. Onze reclamejongen houdt zich dan ook aan strikte afspraken: de absolute maximum-norm voor reclame is 12% van de totale oppervlakte. Dat getal wordt haast nooit bereikt. Vorig jaar vulde Veto gemiddeld 3% van haar

kolommen met reclame. Bij Veto is geen scheiding tussen het reclamebeleid en de redactionele politiek: voor reclame gelden dezelfde principes als voor artikels: "de democratisering van het onderwijs en de maatschappelijke emancipatie van de student in de ruimste zin van het woord". Vanzelfsprekend kan je niet eisen dat iedere reclame standpunt inneemt vóór die democratisering, of elkspicit pretendeert de studenten te emanciperen. Je kan wel vragen dat er in reclame geen producten worden gepromoot die tegen die democratisering ingaan. Reclame voor studieingen van repetitorenburo's wordt niet geplaatst.

Voor de rest heeft Veto nog een aantal 'etische' beperkingen: geen reclame voor rookartikelen, geen reclame voor banken of bedrijven die apartheid steunen, geen reclame voor sponsors van het Vlaams Blok, geen reclame pro-China of pro-Israël, geen reclame van objectieve concurrenten van Veto of Loko, geen reclame van partij-politieke aard. Dat in deze Veto toch reclame te vinden is van de KB en de BBL, twee banken die apartheid steunen, ligt dan ook niet aan ons. Deze reclame hoort bij een *package-deal* die samenhangt met het Vademekum. Dit viel onder de bevoegdheid van Kringraad, waar men blijkbaar iets minder restricties toepast.

De noodzaak voor een strikte reclame-politiek wordt het best geïllustreerd door het enige reclame-incident tot nu toe. Vroeger plaatste Stella Artois wekelijks een belangrijke advertentie in Veto. Na één (jawel: één) artikel met een greintje kritiek op Stella was het afgelopen met de Stella-reclame. (WP)

ACHTERGROND BIJ EEN OAV

Het was een merkwaardige OAV: iedereen had het over formele regels en afspraken, over stemprocedures en vergelijkingen met 'grote' kranten, over de positie van de kringen en de autonomie van de redactie. De discussie heeft zich op het eerste gezicht afgespeeld boven de hoofden van de meeste kringafgevaardigden, die over het algemeen de hele vergadering lang zwegen. Men kan zich dan ook ernstig afvragen of de problematiek van deze OAV onder de studenten leeft. De Veto-redactie vermoedt dat de meeste studenten geen boodschap hebben aan een vertrouwens- of wantrouwensstemming, of die op de Raden of een OAV plaatsvindt, of er een vierde student-beheerder in de coöperatieve vennootschap Alfaset komt, en of die goedgekeurd moet worden met ofwel inspraak ofwel met advies van de Veto-redactie.

De student interesseert zich wél in andere aspecten van Veto: welke artikels er verschijnen, of hij er nieuws in leest dat hij elders niet kan of mag vinden. Dat kwam echter niet ter sprake. Het zou alleszins een levendigere discussie hebben opgeleverd. Bovendien zou zo'n discussie ook veel zinvoller geweest zijn, omdat wij het stille vermoeden hebben dat het net die redactionele politiek is die ter discussie staat. Maar zo openlijk durft men het blijkbaar niet spelen. Hoewel. Wij noteren dan drie openlijke opsporingen.

De preses van Medika mompelt half-verstaanbaar: "Maar bij ons wil haast niemand Veto lezen". De preses van het VTK stelde nogal omstandig dat, indien de Veto-redactie te eigenzinnig zou worden, een ingreep van de kringen onvermijdelijk is. Hij acht die kans reëel, omdat de redactie van Veto toch steeds uit hetzelfde kleine kringetje rekruteert. Tenslotte was er de bijzonder grove aanval van een afgevaardigde op Akademische Raad: Veto zou totaal ongenueanceerd zijn, nieuwe medewerkers afschrikken, geen inspraak dulden, en een grote eenzijdigheid tentoonspreiden in zowel de keuze als de uitwerking van de berichtgeving. Bovendien zou Veto steeds negatief zijn. Hij leek wel een jongere en radikalere uitgave van rektor Dillemans.

Indien zijn kritiek terecht zou zijn, dan moet de Veto-redactie inderdaad opstappen. Wij zijn er echter van overtuigd dat dit niet zo is, en willen het debat daarvoor graag voeren: openlijk, en aan de hand van concrete voorbeelden. Wij geven wel toe dat wij 'eenzijdig' zijn in onze fundamentele opstelling: wij zijn en blijven kritisch. Soms gaan we daarin te ver, 'glijden we uit', of zijn we ongenueanceerd. Maar dergelijke kritische houding afdoen als 'negativisme', getuigt ofwel van een gebrek aan inzicht, ofwel van kwade wil. Veto wordt de laatste tijd blijkbaar erg hinderlijk: de academische overheid heeft al enkele keren openlijk haar ongenoegen geuit, en omdat Veto het haar taak vindt ook te berichten over de interne gang van zaken in Loko, is er ook daar ongenoegen. Daar de mensen die de politiek van Loko bepalen, tegelijk de uiteindelijke macht uitoefenen over Veto, verklaart dit waarom Veto in een benarde positie terecht komt. Op dit moment bestaat binnen Veto reeds de konstante dreiging van 'een ingreep van buitenaf'.

Veto stelde tijdens de OAV dat een vrije pers een essentiële voorwaarde is voor een democratische samenleving. Als men dit principe naar Leuven overbrengt, zou dat betekenen dat "het heersende regime" - voor de KUL de academische overheid, voor Loko de kringen - het fatsoen moeten hebben om hun handen van Veto af te houden. Als zij dat niet kunnen, geven ze blijk van een miskenning van elementaire democratische regels. De redactie van Veto kan enkel hopen dat haar overwegingen óók meespelen op de discussies binnen de presidia. (WP)

REKLAME IN VETO

ZOEKERTJES

datur aan te brengen zonder, hierin de redactie te kennen (vroeger lag die bevoegdheid alleen bij de Veto-redactie zelf). Over al deze voorstellen moeten de kringen zich uitspreken.

De redactie van Veto voelde zich deze procedure danig in haar zelfstandigheid aangetast. Zij gaven uitleg bij de redactionele politiek en de werking van het blad. Die is alleen maar gebaat met een zo ruim mogelijke autonomie: een hoofdredacteur die door de OAV 'gedropt' wordt in de redactie, zal waarschijnlijk nooit aanvaard worden door de andere medewerkers. Een kollektief ontslag ligt dan voor de hand, wat het einde zou betekenen van de huidige Veto. Eveneens werden de andere elementen van het voorstel op de korrel genomen, die volgens de redactie enkel tot doel hebben dat bepaalde mensen meer greep op het blad willen. Met andere woorden: zij verdragen op dit moment steeds minder dat er een onafhankelijke redactie funktioneerde, die de politiek van 'de kringen' eventueel op de korrel neemt. De voorstellen werden dan ook helemaal niet beschouwd "om de positie van Veto zelf te versterken", zoals Raf Vermeire, preses van het VRG en één van 'de zeven' beweerde. De Veto-redactie zag het eerder als een verstrakking van de procedure, met als enige bedoeling een strakkere greep op de redactie.

Uit de discussie achteraf bleek inderdaad dat er pressen en afgevaardigden waren die enige problemen hadden met het principe van onafhankelijke journalistiek. Erik Van der Steen, voorzitter van het VTK, verklaarde letterlijk: "Het kan goed zijn dat de vertaling die de kringen geven aan het principe van democratisering van het onderwijs en die van de Veto-redactie uit elkaar groeien. Op zo'n moment moet de mogelijkheid bestaan om de redactie af te zetten en te vervangen door een andere." Waarop de redactie repliqueerde met de vaststelling dat die mogelijkheid nu reeds bestaat. Hoofdredacteur en redaktiesekretaris moeten nog steeds bekrachtigd worden, en een OAV heeft nog steeds de mogelijkheid om beide personen af te zetten. De strubbelingen tussen Veto en Kringraad in mei tonen aan hoe snel een hoofdredacteur gedesavoeëerd kan worden, en hoe zwak de positie van Veto is tegenover de kringen. Het nieuwe voorstel, wil volgens de Veto-redactie, de eigen positie van de kringafgevaardigden aanzienlijk versterken en de Veto-positie verzwakken.

ZOEKERTJES

- Gratis vat zoekt Retiese studenten om leeggedrunken te worden. Di 24 okt, De Kluyt, Munstraat.
- Nieuw in uw buurt: een grijze damesfiets met 2 koplampen. Als u hem ziet, laat me iets weten. Goele, F. Vermeylestr. 2. Beloning.
- Wie leert mij mondharmonika spelen? Neem contact op met Fred, Naamsestr. 40, kamer 423 ☎ 28.45.14.
- Ben je KJLJ'er in Leuven? Dan word je hartelijk uitgenodigd op een bijeenkomst in de KJLJ-centrale, Kapucijnenvoer 10.
- Hilde, Walter, Tomas en Steven, samen 'Kakafonia' zoeken bassist, ekstragitarist en geïsoleerde repetitieuimte in Leuven. ☎ 23.71.67.
- Alle tikwerk bij Linda Dekimpe, Stationsstr. 32, 9636 Zwalm. ☎ 055/49.93.06.
- Vzw De Blokker werft aan: verkopers; loon 250/u. Werktijden o.t.k. ☎ 20.61.04 alle dagen 19-20 u.
- Zwoele blondine zoekt een lieve jongen die haar voor de weekends een lift bezorgt tussen Leuven en Genk. Sandra Loure, F.Linstr. 12.
- Wie wil meerijden van Brugge naar Leuven op zo. avond of ma. morgen? ☎ 050/35.20.98 (enkel tijdens weekend). Dr. J. Vrielynck.
- Te koop: rekenmachine HP-41CV. Weinig gebruikt. Prijs: 5300 fr. V. Decosterstr. 55 (bellen bij Kristel).
- UP loopt op de 24 Uur i.s.m. Broederlijk Delen en Welzijnzorg onder het motto 'ik trek het me aan' met kontakmaaltijd, 'monument', zangmaraton, ballonrace en entoesiastelingen.
- Wie heeft er nog zetels nodig voor de inrichting van z'n kot? ☎ 03/489.20.67.
- Wie heeft 2 agendas gevonden op di 17 okt. in Alma 1 of Handelskot? Gelieve ze terug te bezorgen want van waarde voor tesis: J. Peeters, V. Decosterstr. 68-70.
- Verloren op Psycho-fuif van 2/10 in Lido: horloge waarvan alle cijfers van ondef liggen. Tegen beloning terug te bezorgen bij Luc Huysmans, Geldenaaksevest 94.
- Spaanse leer- en leesboeken, alle niveaus, 2 maand oud, gn. annotaties, halve prijs! ☎ 25.77.12.
- Pieter Coutereelstichting vzw, homo-

en lesbiennecentrum, Vaarstr. 16. Onthaal: ma 18-20 u., za. 15-18 u. of na afspraak: ☎ 23.63.27.

• Overpeelt Leuven: welielijks plaats vrij. Inl. Kristof Hendriks, Naamsesteenweg 492, Heverlee. ☎ 22.09.56

• Gezocht: songteksten van de Cure, Remi Vandervaeleyn. 4, kamer 8. Bellen bij Frank Loobuyck.

• Als je graag Vlaamse volksmuziek en -dansbeoefent, word dan lid van de Leuvense volkskunstgroep Havermeuleke. Info: Erwin, Schapenstr. 13. Liefst na 20 u.

• Liberaal Vlaams Studentenverbond Leuven houdt open vergadering op 26 oktober om 21 u. in 'Notre Dame', Grote Markt 11.

• Te huur: discobar met (3000 fr.) of zonder (6000 fr.) DJ. ☎ 23.30.86.

• Van wie kan ik 'Wordperfect' van ATARI ST kopiëren? Betaling in diskettes. Brugstraat 125, 3030 Heverlee ☎ 051/40.19.44 (alleen weekend).

• Wie wil op zaterdagmiddag 13 u. meerijden naar Tiel? ☎ 051/40.19.44.

• Dag juffrouw uit de rechten die tijdens de 1ste zit aan de Parkabdij zat te studeren, ben je er ook door?

• Typen van tesissen en alle verslagen: ☎ 23.54.76. (liefst na 17 u.)

• Voor 3200 fr. (alles inbegrepen) wil je nog een kamer op de Ramberg, nr. 25. Met douche en kookegelegenheid voor iedereen.

• Typen van tesissen, verslagen en teksten op laserprinter. Vertalingen; inbinding. Kris Rossele, Naamsesteenweg 130, 3030 Heverlee. ☎ 20.70.77.

• Luma typt tesissen, verslagen en teksten. Vertalingen. Steenbos 25, 1641 Alseberg. ☎ 02/380.12.80.

• Wie rijdt mee: Leuven-Mechelen, zondag- en vrijdagavond. Peter Baeten, ☎ 011/65.73.29 (weekend).

• Wie rijdt mee (kostendelend) tussen Leuven en Kortrijk, op vrijdagavond en/of zondagavond? Drie plaatsen vrij. Stefaan, Schapenstr. 13, na 19 u.

• Nee, mijn sporttas was geen verwoekingspakket! Wil degene die ze di 10/10 omstreeks 13 u. meegenomen heeft, terugbrengen naar Parkdreef 4 Heverlee (bel Nicolas Duynslaeghe) of mij een seintje geven?

• Wie pendelt er met de auto tussen Leuven en Louvain-la-Neuve? Laat a.u.b. iets van je horen. V. Decosterstr 55. Bel -e of laat een briefje achter.

5 AGENDA

Samenstelling: Hilde Lenie

Maandag 23 oktober

- 20.00 u **LEZING** 'Taalbeleidsaspecten van een overlevingsstrategie voor het Nederlands' door Koen Elst, in MSI 00.08, ink. gratis.
- 20.00 u **FILM** Big Time (Chris Blum, 1988), met live-opnamen van enkele optredens van Tom Waits, in 1 Studioke, Brabanconnestraat, org. DAF.
- 20.30 u **KLAPSTUK** De Canadese groep Lalala Human Steps danst New Demons, het verhaal, zonder vaste structuur, hoe mensen willen en kunnen vliegen, laatste voorstelling, voor Europa, in de Stadsschouwburg, ink. 200-600, org. Sluc.
- 20.30 u **FILM** A month in the country (1987), Britse film van Pat O'Connor, naar de roman van J.L. Carr, over een vriendschapsrelatie tussen een kunstschilder en een archeoloog, beide getraumatiseerd door oorlog en leger, in de Vaartstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Couterelstichting.
- 24.00 u **FILM** Big Time (Chris Blum, 1988), met Tom Waits, in 1 Studioke, Brabanconnestraat, org. DAF.

Dinsdag 24 oktober

- 16.00 u **KLAPSTUK** Ariejan Korteweg ontmoet Lock en Levacalier van Lalala Human Steps, in 1 Stuc, 1e verd., ink. gratis, org. Sluc.
- 18.00 u **KLAPSTUK** Lijn 9, negen korte stukjes van negen verschillende kunstenaars, op lokaties verspreid over de stad, (het parkoers wordt met een bus afgelegd), totale duur: 4 uur en 20 min., ink. 250/300, org. Sluc.
- 19.00 u **24 URENLOOP** Start van de 22ste editie, op het sportkot, Tervuursevest 101, org. Sportraad.
- 19.00 u **UP UP** loopt op de 24 uur ism Broederlijk Delen en Welzijnzorg onder het motto "ik trek het me aan", met kontaktaaltd, "monument", zangmaraton en balonnenrace, op het sportkot, org. UP.
- 20.00 u **FILM** Big Time (Chris Blum, 1988), met live-opnamen van enkele optredens van Tom Waits, in 1 Studioke, Brabanconnestraat, org. DAF.
- 20.30 u **KLAPSTUK** De Canadese groep Lalala Human Steps danst New Demons, in de Stadsschouwburg, ink. 200-600, org. Sluc.
- 24.00 u **FILM** Big Time (Chris Blum, 1988), met Tom Waits, in 1 Studioke, Brabanconnestraat, org. DAF.

Woensdag 25 oktober

- 13.00 u **LEZING** Hugo Claus in het Erasmushuis, 8ste verd., ink. gratis, org. Kultuurkomm. KUL.
- 16.00 u **KLAPSTUK** Ariejan Korteweg praat met Bruno Verbergt, slotbeschouwingen, in 1 Stuc, 1e verd., ink. gratis, org. Sluc.
- 18.00 u **KLAPSTUK** Lijn 9, negen korte stukjes van negen verschillende kunstenaars, op lokaties verspreid over de stad, (het parkoers wordt met een bus afgelegd), totale duur: 4 uur en 20 min., ink. 250/300, org. Sluc.
- 19.00 u **24 URENLOOP** Einde van de 22ste editie, op het Sportkot, org. Sportraad.
- 20.00 u **FILM** Pantserkruiser Potemkin van Sergej Eisenstein uit USSR, muzikale score, in 1 Studioke, Brabanconnestr.25, org. DAF.
- 20.30 u **KLAPSTUK** Lalala Human Steps danst New Demons, in de Stadsschouwburg, ink. 200/600, org. Sluc.
- 20.30 u **FILM** Streamers (1983) van Robert Altman over een groepje jonge para's wordt gekonfondeerd met zijn homoseksuele gevoelens, terwijl hij wacht op inscheping naar Vietnam, in de Vaartstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Couterelstichting.
- 24.00 u **FILM** Pantserkruiser Potemkin uit 1925, in 1 Studioke, Brabanconnestr.25, org. DAF.

Donderdag 26 oktober

- 19.00 u **UNIVERSITAIRE KONFERENTIE** Prof. De Schrijver: Veranderd, verleden: twee eeuwen beeldvorming omtrent de Franse Revolutie, in de Grote Aula aan het Hogeschoolplein, ink. gratis.
- 20.00 u **FILM** Heat, is een beschrijving van weer een ander deel van het ondergrond-milieu, gestuurd in Hollywood, waar men meer bekommerd is om de eigen grappen, en lekkere wansmaak dan om de bovengegrond, in Auditorium Vesalius 01.17, ink. 80/100, org. Politika.
- 20.30 u **FILM** Prick up your ears, Britse film van Stephen Frears over het leven van Joe Orton, in de Vaartstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Couterelstichting.
- 22.00 u **FILM** Beyond the Valley of the Dolls, een 'erotico-sadistische' kroniek van de myte Hollywood, in Auditorium Vesalius 01.17, ink. 80/100, org. Politika.

Vrijdag 27 oktober

- 20.30 u **TEATER** Wij zijn geen honden, dat treft door Klein en Wagner, in een P. Jordens, in gebouw Rijschoolstr. 19, ink. 180.
- 20.30 u **FILM** Maurice, Britse film van James Ivory over een homoseksuele relatie van een upper class intellektueel met een arbeider, in Edwardiaans Engeland, in de Vaartstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Couterelstichting.

Zaterdag 28 oktober

- 20.30 u **TEATER** Wij zijn geen honden, dat treft door Klein en Wagner, in een regie van P. Jordens, in gebouw Rijschoolstr. 19, ink. 180.

Maandag 30 oktober

- 9.30 u **VORMING** De nieuwe wet op de Burgerdienst, door Jan Rutgeerts, in het kader van Vredesactie à la carte, in de Dilemmolens, Zwarte Zustersstraat, org. IOT, deelname gratis.
- 14.00 u **VORMING** Het warm Zuiden: gewestensbezuarden en totaalweigeraars in Spanje, door Slijn Suils, in het kader van Vredesactie à la carte, in de Dilemmolens, Zwarte Zustersstraat, org. IOT, deelname gratis.
- 19.30 u **VORMING** Vrede, strijd en geweld in het lied, door Hei Pasoeep, in het kader van Vredesactie à la carte, in de Dilemmolens, Zwarte Zustersstraat, org. IOT, deelname gratis.
- 20.30 u **TEATER** Wij zijn geen honden, dat treft door Klein en Wagner, in een regie van P. Jordens, in gebouw Rijschoolstr. 19, ink. 180.

TENTOONSTELLINGEN

Paul Gees Oostvlaams kunstenaar, tot 19 november in galerij Transit, Tiensevest 39b, 3200 Leuven.
Europa in Leuven Werk van Tomioka Tessai (1836-1924), tot 3 december in het stedelijk museum, Savoyestraat 6, van 10 tot 12, van 14 tot 17 en van 19 tot 22.00 u.
Piet Gilles Leuvense kunstschilder, tot 31 oktober in de Centrale Bib, van 9 tot 19.00 u.
Leuven garnizoensstad tot 10 november, bij BBL-Leuven, Bondgenotenlaan 21, inkom gratis.

(Foto: Archief)

Happart niet in Leuven

KVHV met fysiek geweld bedreigd

'Ambiance' in Leuven? Feest voor liefhebbers van nachtelijke knokpartijen? Afgelopen woensdag was het bijna zover. Het KVHV (Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond) had een debat over een 'Federaal België in een Verenigd Europa' georganiseerd. Eén van de sprekers zou José Happart zijn. Daarop kreeg het KVHV heel wat kritiek te slikken. Vanuit verschillende hoeken werd zelfs met fysiek geweld tegen mensen van het KVHV bedreigd. In extreemis besloot het presidium van het KVHV dan ook om "na interne beraadslaging en overleg met verschillende Vlaamse prominenten" de activiteit af te gelasten.

Ironisch is wel dat op dinsdag 17 oktober, de dag na die beslissing, in de Gazet van Antwerpen een Vrije Tribune verscheen, ondertekend door Johan Bruyninx, de preses van het KVHV. In die Vrije Tribune, getiteld 'Daarom komt Happart naar Leuven', verdedigde hij de aanwezigheid van de Voerenaar op het debat. "De deelnemers werden door ons geselecteerd op basis van enerzijds hun interesse voor de federalisering van België, anderzijds op basis van hun werkzaamheden in het kader van de vereniging van Europa. (...) Happart komt niet spreken als afgevaardigde van de francophone Voerenaars (...). Hij werd uitgenodigd als lid van het Europees Parlement en voorstander van de Waalse federaliseringsbeweging."

Bruyninx schreef dat de deelname van Happart aan het debat niet betekende dat het KVHV het eens is met zijn ideeën: "Zolang Happart een bedreiging vormt voor het Vlaamse volk en grondgebied, zolang zal hij door ons beschouwd worden als een tegenstander. (...) Maar dat betekent nog niet dat hem niet de mogelijkheid mag geboden worden om die mening te verkondigen. (...) Een debat bestaat essentieel nu éénmaal uit het confronteren van verschillende standpunten over één thema (...)." Happart zou het opnemen tegen de heren Jean-Pierre Detremmerie, Willy Kuijpers en Eric van Rompuy. Johan Bruyninx voegde daar nog aan toe, dat het KVHV er van overtuigd was dat de Vlaamse argumenten door Happart niet weerlegd konden worden. "Van gezichtsverlies of zelfs een smadelijke nederlaag kan dan ook geen sprake zijn."

Bendeleider

Toen die zin in de Gazet van Antwerpen verscheen, was het al duidelijk dat een aantal Vlamingen daar anders over

dacht. En op de avond van de 16de oktober was ook het KVHV van mening dat de "confrontatie van Happart met Vlaamse studenten" maar beter niet kon doorgaan. Het KVHV heeft op dat moment nog geprobeerd om de publicatie van de Vrije Tribune ongedaan te maken, maar het was al te laat.

Op 17 oktober, de dag vóór het debat, verspreidde het KVHV een persmededeling. Volgens KVHV'er Pascal D'Hoore achtte het presidium de *kombinatie* van de vier factoren, die er summier in opgesomd stonden, te zwaar om het debat alsnog te kunnen houden.

In de eerste plaats werd het KVHV vanuit verschillende hoeken met fysiek geweld bedreigd. Er kwamen anonieme Vlaamse telefoontjes. Voorpost-Gent deed mee dat het de aanwezigheid van Happart als een provocatie beschouwde, en overwoog "een gepast antwoord te brengen". Het Taal Aktie Komitee (TAK) noemde Happart een bendeleider en stelde dat iemand die Vlaamse burgers in Vlaanderen "terrorizeert en intimideert" niet het recht heeft dat gedrag in Vlaanderen te komen verdedigen. TAK wou "volkomen geweldloos" tegen Happart optreden.

Er was ook het gerucht dat NSV-Gent van de partij zou zijn, en wellicht niet met de beste bedoelingen. NSV-Leuven had het met het KVHV op een akkoordje goegoid. Zij waren overeengekomen dat het NSV enkel op een 'verbale' manier, en dus niet met fysiek optreden, tussenbeide zou komen.

Ook aan Waalse kant, en met name vanwege het 'Action Founaise', doemde gevaar op. Het Action zou Happart beschermen tegen de al te ijverige Vlamingen. Het was duidelijk dat de confrontatie hard zou worden.

Simultaan

Dat was lang niet het enige probleem waar het KVHV zich voor gesteld zag. Ondertussen had men immers vernomen, dat Willy Kuijpers van deelname aan het debat afzag. Officieel heet het dat Kuijpers niet wou dat Happart Frans sprak. Het KVHV zou hem vroeger gezegd hebben dat Happart Nederlands zou spreken.

Bij het KVHV heeft men wel twijfels bij die uitleg. Op maandagavond was immers de partijraad van de Volksunie bij mekaar gekomen, en die zou de aanwezigheid van een partijlid op het debat niet gepast hebben gevonden. Wij konden Kuijpers niet bereiken om dit te bevestigen. Eric van Rompuy van zijn kant vond dat het debat moest doorgaan. Hij liet het KVHV weten, dat hij aanwezig zou zijn.

De universiteit was er ook om roet in het eten te gooien. In de persmededeling heette het "dat wij vanuit universitaire hoek negatieve medewerking ondervonden in verband met het toekennen van

de zaal en de gevraagde simultaanvertaling". Het CLT, dat voor die vertaling zou zorgen, liet maandag weten dat het "geen vertaling kon garanderen", ondanks de eerder gemaakte afspraak. Aanvankelijk zou het debat in de Grote Aula plaatsvinden, maar in september kreeg het KVHV te horen dat er een "administratieve vergissing" in het spel was: de Grote Aula bleek op 5 mei 1989 al aan het VRG te zijn verhuurd. Het debat verhuisde naar MSI. Op de valreep kon L&W echter niet garanderen dat er toegang tot de zaal zou zijn. Uit vrees dat MSI kort en klein zou worden geslagen, naar wij aannemen. In verband met bovengenoemde feiten bleek niemand voor commentaar bereikbaar. In elk geval vreesde het KVHV, dat op 14 november haar Zangfeest houdt, dat een eskalatie van het debat hen in de toekomst de toegang tot universitaire zalen zou bezetten.

Zwicht

Bij dit alles kwam nog dat in Vlaanderen het opzet van het KVHV werd geïnterpreteerd als het verschaffen van een forum aan Happart. Uit de Vrije Tribune moest het tegendeel blijken. Op het KVHV zei men ons nog dat men "een opening wou zoeken in een problematiek die al jaren aansteekt". Niet elke rechtgeaarde Vlaming blijkt het daar mee eens te zijn.

En Happart? Ook hem konden wij niet bereiken. De 'bendeleider' heeft een privénummer. Maar volgens het KVHV, dat hem maandagavond op de hoogte bracht van de beslissing, vond hij het jammer dat er gezwicht moest worden voor dreigementen.

Johan Reyniers

EEN NIEUW PERSONAGE IN VETO BELZEBUB ANTIAANBAKLAAG

BELZEBUB
ANTIAANBAKLAAG
KANHETWETEN!

ACCO
KURSSUSEN

